

1. Milletvekilliğinin Sona Ermesi

İstifa

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğinden istifa eden milletvekilinin, istifa yazısının geçerliliği Başkanlık Divanınca tespit edildikten sonra üyeliğin düşmesi **TBMM Genel Kurulunda basit çoğunlukla** alınan kararla, toplantıya katılanların çoğunluğuyla sona erer.

Milletvekilinin Vekillikle Bağdaşmayan Bir Görevi Sürdürmekte Israr Etmesi

Milletvekilliği ile bağdaşmadığı belirtilen herhangi bir hizmeti veya görevi sürdürmekte ısrar eden üyelerin durumu Başkanlık Divanınca incelenir.

Sonuç, Başkanlık Divanı kararı olarak Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyona gönderilir. Karma Komisyon durumu inceleyerek bir rapor hazırlar. Bu rapor Genel Kurulda görüşülür.

- Üyeliğin düşmesi, Genel Kurulda gizli oyla karara bağlanır. (Basit Çoğunluk)

Devamsızlık

- ✓ Bir milletvekili meclis çalışmalarına özürsüz veya izinsiz olarak **bir ay** içinde toplam **5 birleşim günü** katılmazsa devamsızlığı Başkanlık Divanınca tespit edilir ve Anayasa ve Adalet komisyonları üyelerinden Kurulu Karma Komisyona gönderilir.
- ✓ Karma Komisyon durumu inceler ve raporunu hazırlar.
- ✓ Bu raporu görüşen Genel Kurul devamsızlık sebebiyle milletvekilliğinin **TBMM en az üye tamsayısının salt çoğunluğu (301)** ile karar vererek düşürür.

UYARI:

TBMM Genel Kurulunun aldığı kararla milletvekilliği düşen vekil veya başka vekil, kararın alındığı tarihten itibaren **7 gün** içinde kararın Anayasa, Kanun veya İçtüzüğe aykırı olduğu iddiasıyla Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Anayasa Mahkemesi bu istemi **15 gün** içinde kesin karara bağlar.

Milletvekilliğinin Kendiliğinden Sona Ermesi

Milletvekilliğinin kendiliğinden sona ermesi şu nedenlerle gerçekleşir:

- ✓ Cumhurbaşkanı seçilme
- ✓ Ölüm veya gaiplik

- ✓ Bakan veya Cumhurbaşkanı yardımcısı olarak atanma
- ✓ Seçimlere katılmama veya seçimlere katılıp yeniden milletvekili seçilememesi
- ✓ Mahallî idarelerin organlarına seçilme

Örneğin; Milletvekili, istifa etmeden belediye başkanı adayı olabilir, Milletvekili, belediye başkanı seçilirse 15 gün içinde karar vermelidir. Belediye başkanı olmayı tercih ederse milletvekilliği kendiliğinden sona erer.

Kesinleşmiş Mahkeme Kararının, TBMM Genel Kurulunun Bilgisine Sunulmasıyla Milletvekilliğinin Sona Ermesi

Bu durum şu nedenlerle gerçekleşir:

- ✓ Kesin hüküm giyme veya
- ✓ Kısıtlanma

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliğine seçilmeye engel bir suçtan dolayı kesin hüküm giyen veya kısıtlanan milletvekili hakkındaki **kesinleşmiş mahkeme kararının Genel Kurulun** bilgisine sunulmasıyla üyelik sıfatı sona erer.

Cevap: A

2. 2839 sayılı Milletvekili Seçim Kanunu'na göre;

Milletvekilliğine adaylık için hâlihazırdaki görevlerinden çekilmesi gerekenler:

- ▶ Hâkimler ve Savcılar,
- ▶ Yüksek yargı organları mensupları,
- ▶ Yükseköğretim kurumlarındaki öğretim elemanları ve Yükseköğretim Kurulu üyeleri,
- ▶ Kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri,
- ▶ Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri,
- ▶ Aday olmak isteyen belediye başkanları,
- ▶ Aday olmak isteyen subay ve astsubaylar,
- ▶ Aday olmak isteyen siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri,
- ▶ Aday olmak isteyen Belediye Meclis üyeleri, İl Genel Meclisi üyeleri,
- ▶ Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar,

- Kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar genel ve ara seçimlerin başlangıcından **1 ay** önce, seçimin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde yenileme kararının ilanından başlayarak **7 gün** içinde görevlerinden ayrılma isteğinde bulunmadıkça adaylıklarını koyamaz ve aday gösterilemezler.

Cevap: E

3. 1982 Anayasası'na göre Hakimler ve Savcılar Kurulu:

Üyeler 4 yıl için seçilir. Süresi biten üyeler bir kez daha seçilebilir.

Kurul üyeliği seçimi, üyelerin görev süresinin dolmasından önceki **30 gün** içinde yapılır.

- ✓ Seçilen üyelerin görev süreleri dolmadan kurul üyeliğinin boşalması durumunda, boşalmayı takip eden **30 gün** içinde, yeni üyelerin seçimi yapılır. (2017 Anayasa değişikliği)
- ✓ Kurul üyeliğinin ölüm, emeklilik, istifa vb. nedenlerle boşalması hâlinde kurul → ilgisine göre Cumhurbaşkanlığına veya TBMM Başkanlığına derhâl bildirilir → Boşalmayı takip eden **30 gün** içinde yeni üye seçimi yapılır. (2018 - 703 sayılı KHK)

Adalet bakanı kurulun Başkanıdır. Adalet Bakanlığı müsteşarı da kurulun doğal üyesidir. Kurulun yönetim ve temsil yetkisi Adalet bakanındadır.

- ✓ Kurul Başkanı olan Adalet bakanı daire çalışmalarına katılamaz.

Kurul, kendi üyeleri arasından daire başkanlarını ve daire başkanlarından birini de başkanvekili olarak seçer.

- ✓ Başkan, yetkilerinden bir kısmını başkanvekiline devredebilir.

Kurulun meslekten çıkarma cezasına ilişkin olanlar dışındaki kararlarına karşı yargı mercilerine başvurulamaz. (2010 Anayasa değişikliği)

- ✓ Meslekten ihraç edilenler ilk derece mahkemesi sıfatıyla **Danıştaya** başvurabilirler.

Kurula bağlı Genel Sekreterlik kurulmuştur.

- ✓ Genel Sekreter, birinci sınıf hâkim ve savcılardan kurulun teklif ettiği **3 aday** arasından Kurul Başkanı olan Adalet bakanı tarafından atanır.

Cevap: B

4. Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikâyet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir merciye başvurulamaz.

Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkileri **kanunla** düzenlenir.

Yüksek Seçim Kurulu **7 asıl** ve **4 yedek** üyeden oluşur.

Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tam sayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Bu üyeler, salt çoğunluk ve gizli oyla aralarından bir başkan ve bir Başkanvekili seçerler.

Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştaydan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı ve Başkanvekili ad çekmeye girmezler.

Yüksek Seçim Kurulu, kararlarını salt çoğunlukla verir. Oyların eşitliği hâlinde Başkanın bulunduğu tarafın görüşü doğrultusunda karar verilmiş olur.

Yüksek Seçim Kurulu üyelerinin görev süreleri **6 yıldır**. Süresi biten üyeler yeniden seçilebilir.

Yüksek Seçim Kurulu Anayasada **yasama bölümünde** düzenlenmiştir.

Cevap: D

5. Seçim Dönemi, Seçim Döneminin Başlangıcı, Seçimlerin Yenilenmesi

- ✓ Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimleri beş yılda bir aynı günde yapılır.
- ✓ Cumhurbaşkanı ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin görev sürelerinin dolmasından önceki son pazar günü oy verme günüdür. Görev süresi, birlikte yapılan bir önceki seçim tarihi esas alınarak belirlenir. Oy verme gününden geriye doğru hesaplanacak **60 günlük** sürenin ilk günü seçimin başlangıç tarihidir.
- ✓ Seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi hâlinde bu karar **48 saat** içinde Resmî Gazete’de yayımlanarak ilan olunur. Bu kararın verildiği günden sonra gelen 60. günü takip eden ilk pazar günü Cumhurbaşkanı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi genel seçimi birlikte yapılır.

2018 yılında yürürlüğe giren Anayasa değişikliğiyle;

Cumhurbaşkanı sebep göstermeksizin, TBMM en az üye tam sayısının beşte üç (360 milletvekili) çoğunluğunun oyu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilir.

Cevap: D

6. 6271 sayılı Cumhurbaşkanı Seçim Kanunu’na göre;

Cumhurbaşkanlığı makamının herhangi bir nedenle boşalması durumunda

- A) TBMM genel seçimine 1 yıldan fazla süre kalması hâlinde;
- Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen **45 gün içindeki** son pazar günü yapılır.
 - Bu şekilde seçilen cumhurbaşkanı TBMM seçim tarihine kadar görevine devam eder. Kalan süreyi tamamlayan cumhurbaşkanı açısından bu süre dönemden sayılmaz.

- B) TBMM genel seçimine 1 yıl veya daha az süre kalması hâlinde;

– Cumhurbaşkanı seçimi, makamın boşaldığı günden sonra gelen **60’ıncı** günü takip eden ilk pazar günü TBMM genel seçimleriyle birlikte yapılır.

- C) **UYARI:** Oylamalara tek adayla gidilmesi hâlinde, oylama referandum şeklinde yapılır. **Geçerli oyların salt çoğunluğunu** alan aday cumhurbaşkanı seçilir. Oylamada adayın geçerli oyların salt çoğunluğunu alamaması hâlinde → seçim yenilenir ve kesin sonuçların ilanından sonra gelen **45’inci** günü takip eden ilk pazar günü **sadece cumhurbaşkanı** seçimi yapılır.

Cevap: E

7. 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun’a göre,

Genel Kurulun Görevleri

- ✓ İptal ve itiraz davaları ile Yüce Divan sıfatıyla yürütülecek yargılamalara bakmak
- ✓ Siyasi partilere ilişkin mali denetim yapmak, dava ve başvuruları karara bağlamak
- ✓ İçtüzüğü kabul etmek veya değiştirmek
- ✓ Başkan ve başkanvekilleriyle Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanı ve Başkanvekilini seçmek
- ✓ Bölümler arasında iş bölümü yapmak ve bölümler arasındaki iş bölümü uyuşmazlıklarını kesin karara bağlamak
- ✓ Üyeler hakkında disiplin ve ceza soruşturması açmak, disiplin cezası vermek veya üyeliği sona erdirmek
- ✓ İtirazları incelemek

UYARI: Bölümlerden birinin fiili veya hukuki imkânsızlık nedeniyle toplanamaması hâlinde diğer bölümden üye görevlendirmek, Anayasa Mahkemesi Başkanının görev ve yetkileri arasında yer alır.

Cevap: C

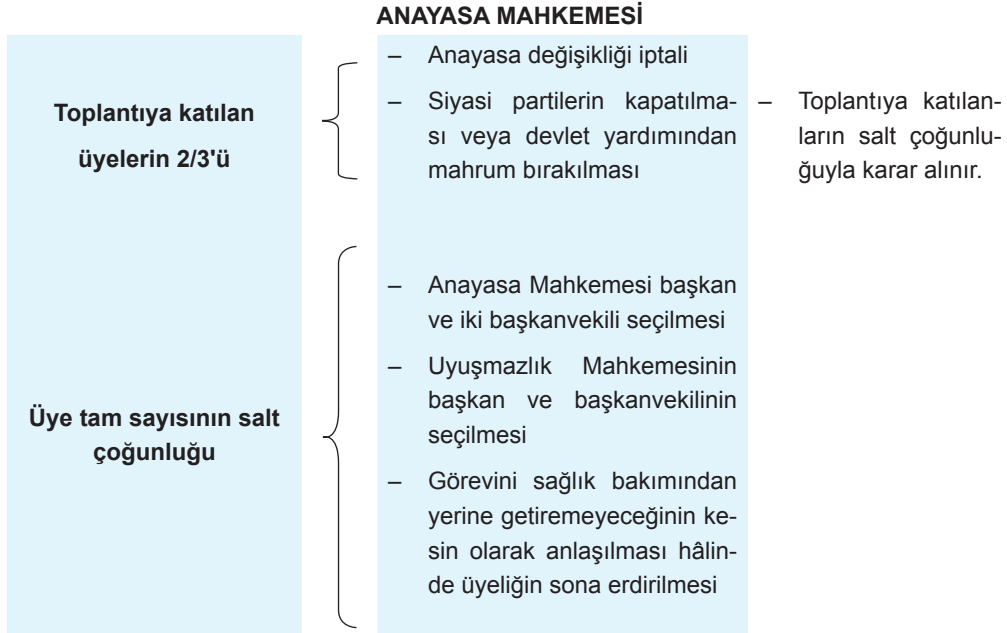
8. 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'a göre,

Bölümler

Bir başkanvekilinin başkanlığında 6 üyeden oluşur. İlgili başkanvekili başkanlığında **4 üyenin** katılımıyla toplanır ve kararlarını toplantıya katılanların salt çoğunluğuyla alır.

Genel Kurul

Genel Kurul mahkeme başkanının veya başkanın belirleyeceği başkanvekilinin başkanlığında en az 10 üye ile toplanır.

UYARI: Bu kararların dışında toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar alınır.

Cevap: C

9. 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'a göre, Anayasa Mahkemesi 15 üyeden oluşur.

Adayın Statüsü	Öneren Makam	Seçilecek Üye	Seçecek Makam
Yargıtay Üyeliği	Yargıtay	3	- Her boş üyelik için önerilen üçer aday içinden cumhurbaşkanı seçer.
Danıştay Üyeliği	Danıştay	2	- Her boş üyelik için önerilen üçer aday içinden cumhurbaşkanı seçer.
Üniversitede Öğretim Üyeliği	YÖK	3	- Her boş üyelik için önerilen üçer aday içinden cumhurbaşkanı seçer.
- Üst kademe yöneticiliği - Serbest avukat - 1. sınıf hâkim ve savcılar ile - En az (5) yıl raportörlük yapmış Anayasa Mahkemesi Raportörü	Yok	4	Cumhurbaşkanı doğrudan seçer.

Cevap: B

10. Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğinin birimleri; (1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi)

- Hukuk ve Mevzuat Genel Müdürlüğü
- Personel ve Prensipler Genel Müdürlüğü
- Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü
- Destek ve Mali Hizmetler Genel Müdürlüğü
- Koruma Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Cevap: C

11. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre,

Belediye Sınırlarının Tespit Usulü

- Yeni kurulan bir belediyenin sınırları, kuruluşunu izleyen **6 ay** içinde tespit edilir.
- Belediye sınırları, belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine **valinin onayı** ile kesinleşir.
- Kesinleşen sınırlar zorunlu nedenler olmadıkça **5 yıl** süre ile değiştirilemez.

Cevap: B

12. 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre,

- Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan belediye organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar **İçişleri bakanı** tarafından görevden uzaklaştırılabilir. Görevden uzaklaştırma kararı **2 ayda** bir gözden geçirilir. Devamında kamu yararı bulunmayan görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır. Görevden uzaklaştırılan belediye başkanına, görevden uzak kaldığı sürece aylık ödeneğinin üçte ikisi ödenir ve bu süre içinde diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam eder.

Cevap: A

13. Bilgi Edinme Değerlendirme Kurulu Üyeleri

Öneren yoktur. Cumhurbaşkanı doğrudan seçer.	Yargıtay Genel Kurulu 2 aday önerir.	→	1 üye	– 9 üyeden oluşur. - Cumhurbaşkanınca 4 yıllığına seçilirler. Üyelerinin tekrar seçilmesi mümkündür. – Kurul, başkanını kendi içinden seçer. – Kurul en az ayda 1 defa veya ihtiyaç duyulduğu her zaman başkanın çağırısı üzerine toplanır. – Kurulun sekretarya hizmetleri Adalet Bakanlığı tarafından yerine getirilir.
	Danıştay Genel Kurulu 2 aday önerir.	→	1 üye	
	En az genel müdür düzeyinde görev yapmakta olanlar	→	2 üye	
	Ceza hukuku profesörü / doçent	→	1 üye	
	İdare hukuku profesörü / doçent	→	1 üye	
	Anayasa hukuku profesörü / doçent	→	1 üye	
	Türkiye Barolar Birliği, baro başkanı seçilme yeterliliğine sahip kişiler içinden, 2 aday önerir.	→	1 üye	
	Adalet bakanı, bu bakanlıklarda idari görevlerde çalışan hâkimler arasından 1 aday önerir.	→	1 üye	

Cevap: E

14. 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkındaki Kanun'a göre,

Soruşturma İznini Verecek Yetkili Merciler

- İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında → **Kaymakam**, soruşturma iznini verir.
- İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kaymakamlar hakkında → **Vali**, soruşturma iznini verir.
- TBMM'de görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında → **TBMM genel sekreteri**, TBMM genel sekreteri ve yardımcılarının hakkında → **TBMM başkanı**, soruşturma iznini verir.
- Cumhurbaşkanına veya Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili veya ilişkili kuruluşlar ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında → **O kuruluşun en üst idari amiri** (2018), soruşturma iznini verir.
- Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında → **Görev yaptığı ilin valisi**, soruşturma iznini verir.
- Cumhurbaşkanı kararıyla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında → **Cumhurbaşkanı veya ilgili bakan** (2018), soruşturma iznini verir.
- Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında → **Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri** (2018), soruşturma iznini verir.
- Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkında → **Cumhurbaşkanı** (2018), soruşturma iznini verir.
- Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclis üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında → **İçişleri bakanı**, soruşturma iznini verir.
- İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde meclisi üyeleri hakkında → **Kaymakam**, merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında → **Bulundukları ilin valisi**, soruşturma iznini verir.
- Köy ve mahalle muhtarları ile bu kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında → **İlçelerde kaymakam, merkez ilçede vali**, soruşturma iznini verir.

Cevap: C

15. **Hukuka Aykırı Kamulaştırmasız El Atma**

- İdarenin hiçbir hukuki dayanağı olmadan, kamulaştırma kararı almadan özel mülkiyetteki taşınmaza el atmasıdır. Hukuka aykırı yapılmış bu eyleme, "fiilî yol" adı verilir.
- Malik bu hukuk dışı saldırının önlenmesi için adli yargıda men-i müdahale davası açma hakkına sahiptir.
- Malik, haksız fiil esnasında taşınmazda meydana gelen zararlar için adli yargıda tazminat davası açabilir.
- Eğer taşınmazda giderilemeyecek hasarlar meydana gelmişse, malik taşınmazın tümünün kamulaştırılmasını da talep edebilir.

Uyarı: Hukuka aykırı kamulaştırmasız el atmada idare, taşınmaz üzerinde yol, okul vb. yapmışsa malikin men-i müdahale davası açma hakkı düşer. Malik bu durumda ya tazminat davası açabilir ya da taşınmazın tamamının kamulaştırılmasını isteyebilir.

Cevap: C

16. **2577 sayılı İdari Yargılama Usûlü Kanunu'na göre,**

Herhangi bir sebeple harcı veya posta ücreti verilmeden veya eksik harç veya posta ücreti ile dava açılmış olması hâlinde, **30 gün içinde** harcın ve posta ücretinin verilmesi ve tamamlanması hususu daire başkanı veya görevlendireceği tetkik hâkimi, mahkeme başkanı veya hâkim tarafından ilgiliye tebliğ olunur.

Tebliğata rağmen gereği yerine getirilmediği takdirde bildirim aynı şekilde bir daha tekrarlanır. Harç veya posta ücreti süresi içinde verilmez veya tamamlanmazsa **davanın açılmamış sayılmasına karar verilir** ve davacıya tebliğ olunur.

Cevap: B

17. 2575 sayılı Danıştay Kanunu'na göre,

İçtihatları Birleştirme Kurulu

- Danıştay Başkanı,
- Başsavcı,
- Başkanvekilleri,
- Dava daireleri başkanları ve üyelerinden kurulur.

İçtihatları Birleştirme Kurulunun görevleri

İçtihatları Birleştirme Kurulu, dava dairelerinin veya idari ve vergi dava daireleri kurullarının kendi kararları veya ayrı ayrı verdikleri kararlar arasında aykırılık veya uyumsuzluk görüldüğü veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi gerekli görüldüğü takdirde, Danıştay Başkanının havalesi üzerine, Başsavcının düşüncesi alındıktan sonra işi inceler ve lüzumlu görürse, içtihadın birleştirilmesi veya değiştirilmesi hakkında karar verir.

İçtihatların birleştirilmesini istemeye yetkili olanlar

İçtihatların birleştirilmesi veya birleştirilmiş içtihatların değiştirilmesi

- Danıştay Başkanı,
- konu ile ilgili daireler,
- idari ve vergi dava daireleri kurulları veya Başsavcı tarafından istenebilir.

Cevap: B

- 18.** Bakanlıklar ile kamu kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca çıkarılan ve ülke çapında uygulanacak düzenleyici işlemlere karşı davalar ilk derece mahkemesi olarak Danıştayda açılır. Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği düzenleyici işlemdir ve dava **Danıştay İdari Dava Dairesinde** açılmalıdır. Özel kanunlarda ayrı süre gösterilmeyen hâllerde Danıştayda dava açma süresi **60 gündür**.

Cevap: D

- 19.** Kullanılmalarıyla yeni bir hukuki durum yaratan, mevcut durumu ortadan kaldıran veya değiştiren haklar yenilik doğuran haklardır. Yenilik doğuran hakların özellikleri;

- Tek taraflı irade açıklamasıyla kullanılabilirler,
- Kullanıldıktan sonra geri alınamazlar
- Kullanılmaları kayıt ve şarta bağlanamaz. Buna göre hukukumuzda evlenme, tapu tescili, kambyo senetlerinin ödenmesi ve yenilik doğuran hakların kullanılması kayıt ve şarta bağlanamazlar.
- Bir kez kullanılmakla tüketilirler.
- Hak kullanıma bağlanan süreler olduğundan öngörülen süreler hak düşürücü süredir.
- Dava yoluyla da kullanılabilirler. Ancak ön alım hakkı, mirasın reddi, boşanma, soy bağının reddi gibi hakların kullanımı dava yoluyla olmak zorundadır.

Cevap: B

- 20.** Olayda ölüm tehlikesi içinde kaybolmayı aşan, ölüme kesin gözüyle bakılan olayda kaybolma hâli söz konusudur. Bu hâlde ölüm karinesi söz konusu olur. Bu nedenle A seçeneği yanlıştır.

Ahmet'in kişiliğinin sona ermesine mahallin en büyük mülki amiri resen veya talep üzerine karar verir. Re'sen karar verebildiği için B seçeneği de yanlıştır.

Ölüm karinesi ölümün hüküm ve sonuçlarını doğurduğundan varsa evlilik kendiliğinden sona erer, miras mirasçılara ölüm hâlinde olduğu gibi teminatsız geçer. Bu nedenle C seçeneği yanlış ve D seçeneği doğrudur. Bunun yanında kişiliğin sona ermesi kararı geçmişe etkili olup olay anı itibarıyla kişilik sona ermiş sayılır. Bu nedenle E seçeneği de yanlıştır.

Cevap: D

21. Kısıtlanması için yeterli sebep bulunmamakla beraber korunması bakımından fiil ehliyetinin sınırlanması gerekli görülen ergin bir kişi sınırlı ehliyetli sayılır. Bu kişilere aşağıdaki işlerde görüşü alınmak üzere bir yasal danışman atanır:

1. Dava açma ve sulh olma
2. Taşınmazların alımı, satımı, rehnedilmesi ve bunlar üzerinde başka bir aynî hak kurulması
3. Kıymetli evrakın alımı, satımı ve rehnedilmesi
4. Olağan yönetim sınırları dışında kalan yapı işleri
5. Ödünç verme ve alma
6. Ana parayı alma
7. Bağışlama
8. Kambiyo taahhüdü altına girme
9. Kefil olma

Taşınır satışı izin alınması gereken işlemlerden değildir.

Cevap: E

22. Evlât edinenin altsoyunun açık muvafakatiyle ergin veya kısıtlı aşağıdaki hâllerde evlât edinilebilir;

1. Bedensel veya zihinsel engeli sebebiyle sürekli olarak yardıma muhtaç ve evlât edinen tarafından en az beş yıldan beri bakılıp gözetilmekte ise,
2. Evlât edinen tarafından, küçükken en az beş yıl süreyle bakılıp gözetilmiş ve eğitilmiş ise,
3. Diğer haklı sebepler mevcut ve evlât edinilen, en az beş yıldan beri evlât edinen ile aile hâlinde birlikte yaşamakta ise.

Evlî bir kimse ancak eşinin rızasıyla evlât edinilebilir.

Bunlar dışında küçüklerin evlât edinilmesine ilişkin hükümler kıyas yoluyla uygulanır.

Kan hısımlığı evlat edinmeye engel değildir.

Cevap: E

23. Aşağıdaki hâllerde vesayet makamının izni gereklidir:

1. Taşınmazların alımı, satımı, rehnedilmesi ve bunlar üzerinde başka bir aynî hak kurulması
2. Olağan yönetim ve işletme ihtiyaçları dışında kalan taşınır veya diğer hak ve değerlerin alımı, satımı, devri ve rehnedilmesi
3. Olağan yönetim sınırlarını aşan yapı işleri
4. Ödünç verme ve alma
5. Kambiyo taahhüdü altına girme
6. Bir yıl veya daha uzun süreli ürün ve üç yıl veya daha uzun süreli taşınmaz kirası sözleşmeleri yapılması
7. Vesayet altındaki kişinin bir sanat veya meslekle uğraşması
8. Acele hâllerde vasinin geçici önlemler alma yetkisi saklı kalmak üzere, dava açma, sulh olma, tahkim ve konkordato yapılması
9. Mal rejimi sözleşmeleri, mirasın paylaşılması ve miras payının devri sözleşmeleri yapılması
10. Borç ödemededen aciz beyanı
11. Vesayet altındaki kişi hakkında hayat sigortası yapılması
12. Çıraklık sözleşmesi yapılması
13. Vesayet altındaki kişinin bir eğitim, bakım veya sağlık kurumuna yerleştirilmesi
14. Vesayet altındaki kişinin yerleşim yerinin değiştirilmesi

Aşağıdaki hâllerde vesayet makamının(Sulh Hukuk Mahkemesi) izninden sonra denetim makamının(Asliye Hukuk Mahkemesi) da izni gereklidir:

1. Vesayet altındaki kişinin evlât edinmesi veya evlât edinilmesi
2. Vesayet altındaki kişinin vatandaşlığa girmesi veya çıkması
3. Bir işletmenin devralınması veya tasfiyesi, kişisel sorumluluğu gerektiren bir ortaklığa girilmesi veya önemli bir sermaye ile bir şirkete ortak olunması
4. Ömür boyu aylık veya gelir bağlama veya ölüncüye kadar bakma sözleşmeleri yapılması
5. Mirasın kabulü, reddi veya miras sözleşmesi yapılması
6. Küçüğün ergin kılınması
7. Vesayet altındaki kişi ile vasi arasında sözleşme yapılması

Cevap: E

24. Savurganlığı, alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı, kötü yaşama tarzı veya mal varlığını kötü yönetmesi sebebiyle kısıtlanmış olan kişinin vesaletin kaldırılmasını isteyebilmesi, en az bir yıldan beri vesayet altına alınmasını gerektiren sebeple ilgili olarak bir şikâyete meydan vermemiş olmasına bağlıdır.

Cevap: B

25. Kadın için evlilik bittikten sonra 300 günlük süre idet/bekleme süresidir. Evlilik sona ermişse kadın, evliliğin sona ermesinden başlayarak üçyüz gün geçmedikçe evlenemez. Doğurmakla süre biter. Kadının önceki evliliğinden gebe olmadığının anlaşılması veya evliliği sona eren eşlerin yeniden birbiriyle evlenmek istemeleri hâllerinde mahkeme bu süreyi kaldırır. Çocuk evliliğin sona ermesinden başlayarak üç yüz gün içinde doğmuş ve ana da bu arada yeniden evlenmiş olursa, ikinci evlilikteki koca baba sayılır. Bu karine çürütülürse ilk evlilikteki koca baba sayılır.

Cevap: D

26. Dernekler, aşağıdaki hâllerde kendiliğinden sona erer:

1. Amacın gerçekleşmesi, gerçekleşmesinin olanaksız hâle gelmesi veya sürenin sona ermesi
2. İlk genel kurul toplantısının kanunda öngörülen sürede yapılmamış ve zorunlu organların oluşturulmamış olması
3. Borç ödemede acze düşmüş olması
4. Tüzük gereğince yönetim kurulunun oluşturulmasının olanaksız hâle gelmesi
5. Olağan genel kurul toplantısının iki defa üst üste yapılamaması

Her ilgili, sulh hâkiminden, derneğin kendiliğinden sonra erdiğinin tespitini isteyebilir.

Derneğin amacı, kanuna veya ahlâka aykırı hâle gelirse; Cumhuriyet savcısının veya bir ilgilinin iste mi üzerine mahkeme, derneğin feshine karar verir. Mahkeme, dava sırasında faaliyetten alıkoyma dahil gerekli bütün önlemleri alır.

Cevap: C

27. Miras bırakan, bir mirasçısı ile karşılıksız veya bir karşılık sağlanarak mirastan feragat sözleşmesi yapabilir. Feragat eden, mirasçılık sıfatını kaybeder. Bir karşılık sağlanarak mirastan feragat, sözleşmede aksi öngörülmedikçe feragat edenin altsoyu için de sonuç doğurur. Bu nedenle D seçeneği doğrudur.

Mirastan feragat sözleşmesi miras sözleşmesi şeklinde resmî şekilde yapılır. (A seçeneği)

Mirastan feragat sözleşmesi belli bir kişi lehine yapılmış olup bu kişinin herhangi bir sebeple mirasçı olamaması hâlinde, feragat hükümden düşer. Bu nedenle E seçeneği yanlıştır.

Mirastan feragat sözleşmesi belli bir kişi lehine yapılmamışsa, en yakın ortak kökün altsoyu lehine yapılmış sayılır ve bunların herhangi bir sebeple mirasçı olamaması hâlinde, feragat yine hükümden düşer.

Eğer miras bırakan ivazsız feragat etmişse altsoyu da feragat etmiş sayılmaz. Ancak ivazlı feragat söz konusu olursa feragat edenin altsoyu da feragat etmiş sayılır.

Mirasın açılması anında tereke, borçları karşılamıyorsa ve borçlar mirasçılar tarafından da ödenmiyorsa, feragat eden ve mirasçıları, alacaklılara karşı feragat için ölümünden önceki beş yıl içinde miras bırakandan almış oldukları karşılıktan, mirasın açılması anındaki zenginleşmeleri tutarında sorumludurlar.

Cevap: D

28. Mirasın açılması anında tereke, borçları karşılamıyorsa ve borçlar mirasçılar tarafından da ödenmiyorsa, feragat eden ve mirasçıları, alacaklılara karşı feragat için ölümünden önceki beş yıl içinde miras bırakandan almış oldukları karşılıktan, mirasın açılması anındaki zenginleşmeleri tutarında sorumludurlar.

Cevap: C

29. Belirli mal vasiyeti alacaklısı atama, mirasçı atama, art mirasçı atama, alt mirasçı atama, miras taksim oranlarını belirleme, koruyucu olarak mirasçılıktan çıkarma hem vasiyetname ile hem miras sözleşmesi ile yapılabilir. Vasiyeti yerine getirme görevlisi atama, cezai çıkarma, tanıma, vakıf kurma ölüme bağlı tasarruflardan sadece vasiyetname ile yapılabilir. Mirasçılıktan feragat ise sadece miras sözleşmesi ile yapılabilir.

Cevap: B

30. Taşınmaz mülkiyeti kural olarak tescille kazanılır. Buna göre taşınmaz mülkiyetinin kazanılmasındaki tapu tescili kurucudur. Satış, bağış, trampa sözleşmeleri sonundaki tescil kurucudur. Ancak bazı hâllerde mülkiyet hakkı tescilden önce kazanılır. Bu hâllerde tescil bildiricidir. Bu hâller;
- i. Miras
 - ii. İşgal
 - iii. Cebri İcra
 - iv. Mahkeme kararı
 - v. Kamulaştırma
 - vi. Vakıf mallarının özgülenmesi yoluyla kazanım
 - vii. Şirketlerin birleşmesi
 - viii. Tüzel kişiliğin sona ermesi nedeniyle diğer tüzel kişilerin mülkiyet kazanımı
 - ix. Yeni arazi oluşumu
 - x. Mal ortaklığı rejimi nedeniyle eşlerin malları

Cevap: C

31. Eşya üzerinde herkese karşı ileri sürülebilen haklar aynı haktır. Mülkiyet hakkı ve sınırlı aynı haklar olarak ikiye ayrılır. Bunlardan intifa hakkı ve oturma(-sükna) hakkı kişiye sıkı sıkıya bağlı irtifaklar olarak kabul edilir, devredilmez, miras yoluyla başkasına geçmez.

Cevap: C

32. Gerçek hak durumuna uymayan ve geçerli bir hukuki sebebe dayanmayan tescil yolsuz tescildir. Yolsuz tescil nedeniyle aynı hakkı zedelenen kişi tapu kaydının düzeltilmesi (tashihi) davası açabilir. Bu davada davalı, adına yolsuz tescil yapılan kişi ve onun külli halefleri (mirasçıları) ve bunlardan hak kazanan kötü niyetli üçüncü kişidir. A, B, C ve

D seçeneklerinde yapılan tescil geçerli sebebe dayanmadığından yolsuzdur. C seçeneğinde adına yolsuz tescil yapılan kişiye karşı ileri sürülebilen mirasçılarına karşı da ileri sürülebilir. Tescil yolsuz tescil de olsa tescile güvenen kişinin iyi niyeti korunur. Bu nedenle yolsuz tescile güvenen iyi niyetli üçüncü kişi adına yapılan tescille aynı hakkı kazanır ve bu kişiye tapu kaydının düzeltilmesi davası da dahil hiçbir dava açılmaz. E seçeneğinde adına yolsuz tescil yapılan kişiden iyi niyetli adına tescil edilen C, tapu siciline güven ilkesi gereğince mülkiyet hakkını kazanır.

Cevap: E

33. Bir kimse eşyayı zilyetlik iradesiyle değil de başka bir kişiye hizmet için elinde bulunduruyorsa, bu kişi zilyet değil, zilyet yardımcısıdır. İşçi Z, zilyet yardımcısı olup eşya üzerinde aynı veya kişisel bir hakka sahip değildir. Zilyet yardımcısı zilyetlik davalarını açamaz. Ancak meşru müdafaa hâlinde kuvvet kullanarak eşyayı koruyabileceği kabul edilmektedir.

Cevap: D

34. Faiz veya kira bedeli gibi dönemsel edimlerden biri için, alacaklı tarafından çekince belirtilmeksizin makbuz verilmişse, önceki dönemlere ait edimler de ifa edilmiş sayılır. (A seçeneği)

Alacaklı anaparanın tamamı için makbuz vermişse, faizlerini de almış olduğu kabul edilir. (B seçeneği)

Borç senedi borçluya geri verilmişse, borç sona ermiş sayılır. (C seçeneği)

Borcun tamamı ödenmemiş veya borç senedi alacaklıya başkaca haklar da vermekte ise borçlu, ancak makbuz verilmesini ve ödemenin borç senedine işlenmesini isteyebilir. Dolayısıyla yeni senet düzenlenmesi gerekli değildir. Kısmi ifaya ilişkin makbuz düzenlenir ve yapılan ifa senede işlenir. (D seçeneği)

Borçlu borcun tamamını öderse alacaklı senedi borçluya vermelidir. Alacaklı bu hâlde senedi vermekten kaçınırsa borçlu ifadan kaçınabilir.

Cevap: E

35. İki kişi, karşılıklı olarak bir miktar para veya özdeş diğer edimleri birbirine borçlu oldukları takdirde, her iki borç muaccel ise her biri alacağını borcuyla takas edebilir.

Alacaklardan biri çekişmeli olsa bile takas ileri sürülebilir.

Takas tek taraflı hukuki işlemdir. Borç altına sokmayıp borcu sona erdirdiği için tasarruf işlemi sayılır. Takas hakkından önceden feragat mümkündür. Sadece taksitli satış sözleşmesinde alıcı ile kira sözleşmesinde kiracı takas hakkından önceden feragat edemez. Bunun dışında takas hakkından önceden feragat mümkündür.

Cevap: C

36. Adam çalıştıran, çalışanın, kendisine verilen işin yapılması sırasında başkalarına verdiği zararı gidermekle yükümlüdür. Burada çalışanın kusuru olmasa bile adam çalıştıranın sorumluluğu doğar. Çünkü bu sorumluluk kusursuz sorumluluk türlerindendir. (A seçeneği)

Çalışanın fiili sebebiyle zarar gören üçüncü kişiler de olabilir. Bu nedenle zarar görenle önceden kurulan sözleşme ilişkisinin varlığı aranmaz.

Adam çalıştıran, çalışanın seçerken, işiyle ilgili talimat verirken, gözetim ve denetimde bulunurken, zararın doğmasını engellemek için gerekli özeni gösterdiğini ispat ederse, sorumlu olmaz. (Yani adam çalıştıran kurtuluş kanıtı ileri sürebilir.

Bir işletmede adam çalıştıran, işletmenin çalışma düzeninin zararın doğmasını önlemeye elverişli olduğunu ispat etmedikçe, o işletmenin faaliyetleri dolayısıyla sebep olunan zararı gidermekle yükümlüdür.

Adam çalıştıran, ödediği tazminat için, zarar veren çalışana, ancak onun bizzat sorumlu olduğu ölçüde rücu hakkına sahiptir.

Cevap: A

37. Alacaklının önce borçlu sonra kefil sırası izlemeksizin doğrudan kefile başvurabildiği kefalet türü müteselsil kefalettir. (A seçeneği)

Birden çok kefilin her birinin kefil olunan miktarın tamamından sorumlu olduğu kefalet türü mütelesil birlikte kefalettir. (B seçeneği) Birbirleri ile ilişkisi olmaksızın borcun tamamına kefil olanların kefalet türü bağımsız birlikte kefalettir.

Borcu ödeyen kefilin borçluya rücusuna kefil olma hâlinde ise rücu kefalet hâli ortaya çıkar. Rücu kefalet rücu kefil ile kefil arasındaki sözleşme ile doğar. (E seçeneği)

Her bir kefilin kendi payından adi kefil gibi diğerlerinin payından ise kefile kefil gibi sorumlu olduğu kefalet türü adi birlikte kefalettir. (C seçeneği)

Cevap: C

38. Kiracı, kiralananın tesliminden sonra muaccel olan kira bedelini veya yan gideri ödeme borcunu ifa etmezse, kiraya veren kiracıya yazılı olarak bir süre verip, bu sürede de ifa etmeme durumunda, sözleşmeyi feshedeceğini bildirebilir.

Kiracıya verilecek süre en az on gün, konut ve çatılı iş yeri kiralalarında ise en az otuz gündür. Bu süre, kiracıya yazılı bildirimin yapıldığı tarihi izleyen günden itibaren işlemeye başlar.

Cevap: D

39. Ödünç sözleşmesi şekle tabi değildir. Ödünç alan, ödünç konusunu ancak sözleşmede kararlaştırılan şekilde, sözleşmede hüküm yoksa niteliğine veya özgülendiği amaca göre kullanabilir.

Ödünç alan, ödünç konusunu başkasına kullanıramaz. Kullanım ödünç sözleşmesi, ödünç alanın ölmesiyle kendiliğinden sona erer. Bir şeyi birlikte ödünç alanlar, ondan müteselsilen sorumlu olurlar.

Cevap: C

40. Borcu ödeyen üçüncü kişinin alacaklının haklarına sahip olarak borçluyu takip edebilmesi hâli halefiyet hâlidir. Aşağıdaki hâllerde kanun gereği halefiyet hâli mevcuttur;

- Kefil borcu öderse
- Rehin veren üçüncü kişi malik borcu öderse
- Müteselsil borçlulardan biri borcu öderse
- Sigortacı borcu öderse

alacaklının haklarına halef olur.

Bunun dışında alacaklıya ifada bulunan üçüncü kişinin ona halef olacağı, borçlu tarafından ifadan önce alacaklıya bildirildiği takdirde alacaklının haklarına halefiyet imkânı doğar. Aksi hâlde ödeme yapan üçüncü kişi vekâletsiz iş görme hükümlerine göre talep hakkını kullanabilir. Kira sözleşmesinde müteselsil borçluluk ilişkisi mevcut değilse birden çok kiracıdan biri taksim defi ileri sürebilir. Ancak ifada bulunursa alacaklının haklarına kanun gereği halef olmaz. Ancak önceden durum kiraya verene diğer kiracılar tarafından bildirilirse ödeme yapan kiracı halef olur.

Cevap: D

41. Tazminat isteyen alacaklının kural olarak zararını ispatlaması gerekir. Borcun hiç veya gereği gibi ifa edilmemesi durumunda zararın istenmesi hâlinde, cezai koşulun talebi hâlinde, faizi aşan zararın istenmesi hâlinde borçlu kusursuzluğunu ispatlayarak bu taleplerin ifasından kaçınabilir. Haksız fiil hâlinde zararı isteyen alacaklının ve cezai koşulu aşan zararı isteyen alacaklının bu zararı ve borçlunun kusurunu ispat yükümlülüğü vardır. (TBK m. 50 ve TBK m. 180)

Cevap: B

42. Kanunda yazılı şekilde yapılması öngörülen bir sözleşmenin değiştirilmesinde de yazılı şekle uyulması zorunludur. Ancak, sözleşme metniyle çelişmeyen tamamlayıcı yan hükümler bu kuralın dışındadır. (A seçeneği) İmzanın borç altına giren tarafından atılması gerekir. Örneğin bağışlama sözleşmesinde sadece bağışlayanın imzası yeterlidir. (B seçeneği) Kanunda aksi öngörülmedikçe, imzalı bir mektup, asılları borç altına girenlerce imzalanmış telgraf, teyit edilmiş olmaları kaydıyla faks veya buna benzer iletişim araçları ya da güvenli elektronik imza ile gönderilip saklanabilen metinler de yazılı şekil yerine geçer. Görme engellilerin talepleri hâlinde imzalarında şahit aranır. Aksi takdirde görme engellilerin imzalarını el yazısı ile atmaları yeterlidir.

Cevap: D

43. Alacaklının temerrüde düşmesi durumunda borçlu, hasar ve giderleri alacaklıya ait olmak üzere, teslim edeceği şeyi tevdi ederek borcundan kurtulabilir.

Tevdi yerini, ifa yerindeki hâkim belirler. Bununla birlikte ticari mallar, hâkim kararı olmadan da bir ardiyeye tevdi edilebilir.

Sözleşmenin konusu olan şeyin niteliği veya işin özelliği tevdi edilmesine uygun düşmez veya teslim edilecek şey bozulabilir ya da bakımı, korunması veya tevdi edilmesi önemli bir gideri gerektirir ise, borçlu, alacaklıya önceden ihtarda bulunması koşuluyla, hâkimin izniyle onu açık artırma yoluyla sattırıp bedelini tevdi edebilir. Satış bu hâlde artırma ile yapılabileceğinden E seçeneği yanlıştır.

Teslim edilecek şey, borsada kayıtlıysa veya piyasa fiyatı varsa ya da yapılacak gidere oranla değeri az ise, satışın açık artırma yoluyla yapılması zorunlu olmadığı gibi, hâkim, önceden ihtarda bulunma koşulunu aramaksızın satışa izin verebilir. Bu hâlde satış artırma yerine pazarlıkla da yapılabilir.

Cevap: E

44. 6098 sayılı TBK m. 352/l'e göre "Kiracı, kiralananın teslim edilmesinden sonra, kiraya verene karşı, kiralananı belli bir tarihte boşaltmayı yazılı olarak üstlendiği hâlde boşaltmamışsa kiraya veren, kira sözleşmesini bu tarihten başlayarak bir ay içinde icraya başvurmak veya dava açmak suretiyle sona erdirebilir." Buna göre tahliye taahhünamesinin geçerliliği;

- Yazılı olması
- Kiralananın tesliminden sonra düzenlenmeli (Dikkat ediniz sözleşme kurulması değil teslimden sonra düzenlenmeli şartı vardır) Bu bakımdan düzenlenme anı da mevcut olmalıdır.
- Tahliye tarihi belirtilmiş olmalıdır.

Cevap: A

45. Satış sözleşmesinin kurulduğu sırada var olan bir hak dolayısıyla, satılanın tamamı veya bir kısmı bir üçüncü kişi tarafından alıcının elinden alınırca satıcı, bundan dolayı alıcıya karşı sorumlu olur.

Alıcı, elinden alınma tehlikesini sözleşmenin kurulduğu sırada biliyor idiye satıcı, ayrıca üstlenmiş olmadıkça bundan dolayı sorumlu olmaz. Yani alıcı kötü niyetliyse ancak satıcı bu yönde bir taahhütte bulursa zapttan dolayı sorumlu olur. (C seçeneği)

Kural olarak zapttan sorumluluğu kaldıran anlaşmalar geçerlidir. Ancak satıcı, üçüncü kişinin hakkını gizlemişse, sorumluluğunu kaldırma veya sınırlama konusunda yapılmış olan anlaşma kesin olarak hükümsüzdür. (E seçeneği)

Satılanın elinden alınması tehlikesi ile karşılaşan alıcı, kendisine karşı açılan davayı satıcıya bildirdiği zaman satıcı, durumun gereğine göre ve yargılama usulü uyarınca ya alıcının yanında davaya katılmak ya da alıcı yerine geçerek üçüncü kişiye karşı davayı takip etmek ve savunmak zorundadır.

Bildirme, davaya katılmaya ve savunmaya elverişli bir zamanda yapılmışsa, alıcının aleyhinde verilen hüküm, onun ağır kusuru yüzünden verildiği ispat edilmedikçe, satıcı için de sonuç doğurur.

Dava, kendisine yüklenilemeyen sebeplerden dolayı satıcıya bildirilmemişse satıcı, zamanında bildirilmiş olsaydı daha elverişli bir hüküm elde edilebileceğini ispatladığı ölçüde sorumluluktan kurtulur. (D seçeneği)

Satılanın tamamı alıcının elinden alınmışsa, satış sözleşmesi kendiliğinden sona ermiş sayılır. (A seçeneği) Bu hâlde alıcı satıcıdan aşağıdaki istemlerde bulunabilir:

1. Satılardan elde ettiği veya elde etmeyi ihmal eylediği ürünlerin değeri indirilerek, ödemiş olduğu satış bedelinin faizi ile birlikte geri verilmesini
2. Satılanı elinden alan üçüncü kişiden isteyemeyeceği giderleri
3. Davayı satıcıya bildirmekle kaçınılabilecek olanlar dışında kalan bütün yargılama giderleri ile yargılama dışındaki giderleri
4. Satılanın tamamen elinden alınması yüzünden doğrudan doğruya uğradığı diğer zararları

Bunların satıcıdan istenebilmesi için satıcının kusurlu olması gerekmez. (B seçeneği) Satıcı, kendisine hiçbir kusur yüklenemeyeceğini ispat etmedikçe, alıcının satılanın elinden alınması yüzünden uğramış olduğu diğer zararları da (dolaylı zararları) gidermekle yükümlüdür.

Cevap: B

46. Türk Ticaret Kanunu'nun temel kavramı olan ticari işletme; "esnaf işletmesi için öngörülen sınırı aşan düzeyde gelir sağlamayı hedef tutan, faaliyetlerin devamlı ve bağımsız şekilde yürütüldüğü işletmedir." (TTK m.11/1).

Bir ticari işletmenin taşınması gereken unsurlar şu şekildedir;

Hemen belirtmek gerekir ki kazanç elde etme amacıyla kurulan bir işletme diğer unsurların da varlığı hâlinde ticari işletme sayılır. Bu işletmenin zarar etmesi, ticari işletme olup olmamasının tespitinde önem taşımaz. Yine yürütülen faaliyetin sürekliliğinden yılın 365 günü anlaşılmamalıdır. Niteliği gereği mevsimlik olan faaliyetler devamlılığa engel değildir. Buna göre yalnızca belirli gün veya saatlerde ya da yılın belirli mevsimlerinde çalışan ve bu periyodu tekrarlayan işletmeler de diğer unsurların varlığı hâlinde ticari işletmedir.

Bağımsızlık hem iç ilişkide hem dış ilişkide bir işletmenin başka bir işletmeye bağlı olmadan hareket edebilme yetisidir. Bağımsızlık unsuru taşımayan bir işletme esnaf faaliyeti sınırını aşsa dahi ticari işletme niteliği taşımaz. Buna göre, şubeler ticari işletme değildir.

Cevap: D

47. Ticaret kanunlarının oluşumunu sağlayan ilk sistem olan subjektif sistem merkezine “tacir” i koyar ve ticaret hukuku kurallarını tacir çerçevesinden oluşturur. Objektif sistemin merkezinde “ticari işlem” olduğu görülmektedir. Karma sistemin merkezinde hem “tacir” hem de “ticari işlem” birlikte yer alır. Modern sistem, diğer adıyla ticari işletme esaslı sistemi ise ticaret hukukunun merkezine “ticari işletme” kavramını koyar.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, 1 Temmuz 2012’de yürürlüğe girmiş ve merkezine esas olarak “ticari işletme” kavramını alır, dolayısıyla 6102 sayılı TTK, modern sistemle, diğer ifadesiyle ticari işletme esaslı sistemiyle hazırlanmıştır. Ancak önemle belirtmek gerekir ki TTK asla diğer ticaret hukuku sistemlerini de tam olarak kanunun dışında tutmamış, diğer sistemlerden de esinlenmiş ve onların da merkezlerinde yer alan kavramları düzenlenmiştir.

Cevap: D

48. Ticari İşlemlerde Taşınır Rehni Kanunu’na göre, üzerinde rehin hakkı kurulabilecek varlıklar şunlardır;

- Alacaklar
- Çok yıllık ürün veren ağaçlar
- Fikri ve sınai mülkiyete konu haklar
- Ham madde
- Hayvanlar (B seçeneği)
- Her türlü kazanç ve iratlar
- Başka bir sicile kaydı öngörülmemiş ve idari izin belgesi niteliğinde olmayan her türlü lisans ve ruhsatlar (C seçeneği)
- Kira gelirleri
- Kiracılık hakkı
- Makine ve teçhizat, araç, ekipman, alet, iş makineleri, elektronik haberleşme cihazları dahil her türlü elektronik cihaz gibi menkul işletme tesisatı (A seçeneği)
- Sarf malzemesi
- Stoklar
- Tarımsal ürün
- Ticaret ünvanı ve varsa işletme adı
- Ticari işletme veya esnaf işletmesi

- Ticari plaka ve ticari hat
- Ticari proje
- Vagon
- Yukarıda sayılanlardan üçüncü kişi zilyetliğindeki taşınır varlık, hak ve paylı mülkiyet hakları (E seçeneği)

Ticari işletme ve esnaf işletmesinin tamamı üzerinde rehin kurulması hâlinde, rehin kuruluşu anında işletmenin faaliyetine tahsis edilmiş olan her türlü varlık rehnedilmiş sayılır. Bu rehin ticaret veya esnaf siciline bildirilir. AYRICA BİR TİCARİ İŞLETME VEYA ESNAF İŞLETMESİ ÜZERİNDE REHİN KURULABİLMESİ İÇİN, YUKARIDA SAYILAN DİĞER MALLARIN REHİNALACAĞINI KARŞILAMAMASI GEREKİR (C seçeneği).

Taşınır üzerindeki rehin bütünleyici parçasını da kapsar. Eklentiler ise taraflarca anlaşılması koşuluyla rehne dahil edilebilir. Birleşen ve karışan varlıkların da rehni mümkündür.

Cevap: D

49. “Bir ticari işletmeyi, kısmen dahi olsa, kendi adına ve hesabına işleten kişi tacirdir.” (TTK m.12/1) Tanımdan da anlaşılacağı üzere, tacir sıfatının kazanılabilmesi ticari işletmeyle ilişkilidir. Bu tanımdan hareketle “gerçek kişi tacir” sıfatının kazanılması için,

- Herhangi bir ticari işletmenin varlığı
- Ticari işletmenin – kısmen dahi olsa – kendi adına işletilmesi gerekir.

Her ne kadar “gerçek kişi tacir” sıfatının kazanılması için “bir ticari işletmenin kendi adına işletilmesi” şartı aransa da kanun koyucu üçüncü kişilerin haklarını koruyabilmek adına bu şartı yumuşatmıştır. Burada da karşıma “tacir sayılma” kavramı çıkmaktadır. Tacir Sayılanlar;

“Bir ticari işletmeyi kurup açtığını, sirküler, gazete, radyo, televizyon ve diğer ilan araçlarıyla halka bildirmiş veya işletmesini Ticaret Sicili’ne tescil ettirerek durumunu ilan etmiş olan kimse fiilen işletmeye başlamamış olsa bile tacir sayılır.” (TTK m.12/2) Buna göre E seçeneğinde verilen kişi tacir sayılır.

Ayrıca, bir gerçek kişinin “tacir” sıfatını kazanması için fiil ehliyetine sahip olması şartı aranmamaktadır. Bu sebeple: “Küçük ve kısıtlılara ait ticari işlet-

meyi, bunların adına işleten yasal temsilci, tacir sayılmaz. Tacir sıfatı temsil edilene aittir.” (TTK m.13) Buna göre C seçeneğinde verilen kişi tacir sayılır.

Kimi kanunlarca ticari işletme açma ve işletme hakkına sınırlamalar getirilmiş veya bu hak tamamen ortadan kaldırılmıştır. Fakat bu yasaklara rağmen bir ticari işletmeyi kısmen de olsa kendi adına işleten kişiler de tacir sayılmaktadır. Şöyle ki:

“Kişisel durumları ya da yaptığı işlerin niteliği nedeniyle yahut meslek ve görevleri dolayısıyla, kanundan veya bir yargı kararından doğan bir yasağa aykırı bir şekilde ya da başka bir kişinin veya resmi bir makamın iznine gerek olmasına rağmen izin veya onay alınmadan bir ticari işletmeyi işleten kişi de tacir sayılır.” (TTK m.14) Buna göre D seçeneğinde verilen kişi tacir sayılır.

Tacir sıfatı yalnızca gerçek kişiler için öngörülmüş bir kavram değildir. Türk Ticaret Kanunu’na göre “ticaret şirketleri ile amacına varmak için ticari bir işletme işleten vakıflar, dernekler ve kendi kuruluş kanunları gereğince özel hukuk hükümlerine göre yönetilmek veya ticari şekilde işletilmek üzere devlet, il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşlar da tacir sayılırlar.” (TTK m.16/1). Aynı maddenin 2. fıkrasında da bazı tüzel kişilerin ticari işletme işletmeler dahi tacir sayılmayacakları ve TTK’nın 17. maddesinde de tacirleri ilgilendiren hükümlerin donatma iştiraki hakkında da uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

Ticaret şirketleri kolektif, adi komandit, anonim, sermayesi paylara bölünmüş komandit, limited şirket ve kooperatiflerden ibarettir (TTK m.124). Ticaret şirketleri, usulünce hazırlanmış ana sözleşmenin ticaret siciline tesciliyle tüzel kişilik ve tacir sıfatını kazanırlar. Bu bakımdan yapılan tescil “kurucu” tescildir.

Devlet il özel idaresi, belediye ve köy ile diğer kamu tüzel kişileri tarafından kurulan kurum ve kuruluşlar tacirdir. Burada tacir sıfatıyla anlatılmak istenen Kamu İktisadi Teşekkülleri’dir. (KİT’ler) Dikkat edilmesi gereken yer bir kamu tüzel kişinin kurduğu KİT’ler tacirken KİT’i kuran kamu kurum veya kuruluşu tacir değildir. (Örneğin; ÇAY-KUR tacirken, ÇAY-KUR’un bağlı olduğu Tarım ve Orman Bakanlığı kesinlikle tacir değildir.) Buna göre B seçeneğinde verilen müessese tacirdir.

Kural olarak dernek ve vakıflar ticari işletme işletirlerse dahi tacir sıfatını kazanırlar, ancak kamuya yararlı olan bir dernek veya vakıf ticari işletme işletse dahi tacir sıfatını kazanamaz. Bu hâlde tacir olan dernek veya vakıf değil, işletmenin kendisidir. Bir derneğin veya vakfın kamuya yararlı olup olmadığı Cumhurbaşkanınca belirlenir. O hâlde bir dernek veya vakfın tacir olabilmesi için şu iki şartı mutlaka taşıması gerekir;

- Ticari işletme işletiyor olmalı
- Kamuya yararlı olmamalı

Sorunun A seçeneğinde verilen “Kanarya Sevenler Derneği” kamuya yararlı bir dernek olduğundan, amacını gerçekleştirmek için ticari işletme işletse de asla tacir olamaz. Bu durumda tacir olan, derneğin işletmesidir.

Cevap: A

50. Ticaret şirketlerinin tamamı tüzel kişiliği haizdir. Bu sebeple şirkete getirilen sermaye ortaklara değil, şirkete aittir. Hâliyle sermaye üzerinde ortakların el birliği mülkiyeti yoktur.

Anonim ve limited şirket en az bir kişiyle, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket en az beş kişiyle, kooperatifler en az yedi kişiyle kurulur. Ortak sayısında elli kişilik üst sınır barındıran tek şirket, limited şirkettir.

Ticaret şirketlerinde tacir sıfatı şirket tüzel kişiliğine aittir. Ne ortakların ne de yöneticilerin şirket ortağı veya yöneticisi olduğu için tacir sıfatı bulunmaz.

Şirketin yönetimi ve temsili ile yetkilendirilen kişinin, şirkete ilişkin görevlerini yerine getirmesi sırasında işlediği şirketle ilgili haksız fiilden şirket sorumludur. Ayrıca failin sorumluluğuna gidilebilir.

Tasfiye hâline giren şirket, ehliyeti tasfiye sonuna kadar bu amaçla sınırlı olmak kaydıyla tüzel kişiliğini korur ve ticaret ünvanını “tasfiye hâlinde” ibaresini ekleyerek kullanmaya devam eder.

Cevap: B

51. Kolektif şirket TTK m. 211'de "ticari bir işletmeyi bir ticaret ünvanı altında işletmek amacıyla, gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklardan hiçbirinin sorumluluğu şirket alacaklılarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir" şeklinde tanımlanmıştır.

- Şirketin tüzel kişiliği ve tacir sıfatı vardır (ortaklar tacir değildir).
- Ticari işletme işletmek amacıyla kurulur.
- Müşterek ticaret ünvanı kullanılır. (Ticaret ünvanında ortaklardan en az birinin adı soyadı ve şirketin türü belirtilmelidir.)
- En az iki gerçek kişi ile kurulur (tüzel kişi ortak olamaz).
- Ortaklar üçüncü kişilere karşı; ikinci dereceden, sınırsız, şahsi ve müteselsil sorumludur. Ortakların üçüncü kişilere karşı sorumluluğu sınırlanamaz. Şirket alacaklıları şirket borçlarından dolayı kural olarak ilk önce şirket mal varlığına başvurmalıdır. İç ilişki bakımından ortakların sorumluluğunu sınırlamak mümkündür; ancak üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez.

Cevap: C

52. Kolektif şirketlerde; başışta bulunmak, kefil olmak, üçüncü kişi lehine garanti vermek, ticari mümessil tayin etmek ve şirket konusuna girmiyorsa taşınmazları satmak, satın almak, teminat göstermek, şirketin özüne ilişkin üretim araçlarını elden çıkarmak, rehnetmek veya ticari işletme rehni kurmak gibi hususlarda ortakların oy birliği şarttır (TTK m. 223). Bu işlemlerde sadece yönetici ortakların değil, bütün ortakların oy birliği gerekir.

Ancak olağan sınırlardaki iş ve işlemleri kural olarak her ortak gerçekleştirebilir. Zira aksi öngörülmedikçe, kolektif şirketlerde her ortak şirketi yönetime yetkilidir.

Kolektif şirkette şirket sözleşmesiyle veya ortakların çoğunluğunun kararıyla yönetim işleri ortaklardan birine, birkaçına veya tümüne verilebilir. Sözleşmeyle veya ortaklar kararıyla böyle bir belirleme yapılmamışsa ortaklardan her biri, ayrı ayrı şirketi yönetme hakkını ve görevini haizdir (TTK m. 218/1)

Yönetim şirket sözleşmesiyle bir ortağa verilmişse, bu ortak, diğer ortaklar itiraz etseler ve karşı çıkarsalar bile, hileye dayalı olmamak şartıyla, şirketin yönetimi için gereken işlemleri yapabilir (TTK m. 222).

Şirket işlerinin yönetimi, ortakların tümüne veya birkaçına verilmiş ise bunların her biri yalnız başına yönetim hak ve görevini haizdir (TTK m. 221/1).

Şirket sözleşmesinde şirket işlerinin yönetimi kendilerine verilmiş ortakların birlikte hareket etmeleri yazılı ise, ortakların, gecikmesinde tehlike görülen hâller istisna olmak üzere, her işte anlaşmaları gerekir (birlikte imza kuralı). Anlaşamadıkları takdirde durum ortaklar kuruluna götürülür ve bu kurulca verilecek karara göre hareket edilir (TTK m. 221/2).

Cevap: C

53. Şirket için yapılacak olan olağanüstü işlemlerde (başış, kefil olma, ticari mümessil ataması, taşınmaz alım-satımı, ticari işletme rehni...) ortakların "oy birliği" ile karar alması gerekir. (TTK m. 223) Aynı şekilde yine ortaklar şirket için yapılacak olan temel işlemlerde de (esas sözleşme değişikliği, ortak alma-çıkarma,...) "oy birliği" ile karar almalıdır. (TTK m. 223)

Kolektif şirketi yönetenler, şirket menfaatine uygun gördükleri işlerde, olağan işlem ve işlerle sınırlı olmak şartıyla, sulh, feragat ve kabul ile tahkime de yetkilidirler.

Cevap: C

54. Cayma kavramı yalnızca çek için geçerli bir kavramdır. Bono ve poliçede yoktur. Çekten cayma ancak ibraz süresi dışında hüküm ifade eder. Fakat ibraz süresi geçmeden caymış olsa dahi, çekten cayma ancak ibraz süresi geçtikten sonra hüküm ifade eder (TTK m. 799/1). Düzenleyenin, çekin ödenmesinden vazgeçmesine çekten cayma denir.

Çekten cayma, ibraz süresinde çeki ibraz eden hamile zarar veremez. Hesapta para varsa, süresinde ibraz edilen çekin bedeli, hamile ödenir, hesapta para yoksa, karşılıksız çek olmuştur.

Çekten cayma düzenleyenin muhatap bankaya yönelik bir işlemi olup, kendisi tarafından tedavüle çıkarılmış belirli bir çekin ödenmemesi talimatını içerir. Düzenleyen çekten cayma beyanı ile tedavüle çıkarıldığı çekin ödenmemesini muhatap bankadan istemektedir.

Çekten cayılmamışsa muhatap ibraz süresinin geçmesinden sonra dahi çeki ödeyebilir.

Cevap: D

55. Soruda sorulan konu protestodan muafiyet hâlidir. Protestodan muafiyet iradi veya kanuni olabilir.

KANUNİ MUAFİYET	İRADİ MUAFİYET
- Bir poliçede muhatap, poliçeyi kabul etsin ya da etmesin, iflas etmişse iflas kararı yeterlidir. Ayrıca protesto çekmeye gerek yoktur. Aynı kural kabule arzı yasaklanmış olan bir poliçenin düzenleyeni için de geçerlidir. - Mücbir sebebin gerçekleşmesi hâlinde protesto çekme süresi işlemeyecektir. Mücbir sebep vadenin gelmesinden itibaren 30 günden fazla sürerse poliçenin ibrazına ve protesto çekmeye gerek olmaksızın başvurma hakları kullanılabilir.	- Bir poliçede düzenleyen kabul için arz yasağı koymuşsa hamil, protesto çekmekten kurtulur. Eğer düzenleyen veya ciranta "kabul etmemeden sorumsuzluk kaydı" koymuşsa, hamil poliçenin kabul edilmemesinden dolayı başvuru yapamaz. - Bir poliçede düzenleyen, senet üzerine "protestosuz" kaydını veya buna benzer bir kaydı ekleyerek hamili protestodan muaf kılabilir. Bu kayıtlara rağmen hamil protesto çekerse giderler kendisine ait olur. - Ayrıca protestodan muaf kaydını ciranta veya avalist de koyabilir. Ancak bunların koydu muafiyet kaydı, düzenleyenin koyduğundan farklı olarak, yalnızca kaydı koyan kişi için geçerli olur. Hamil diğer kişilere yine protesto çekmelidir. Oysaki düzenleyen bu kaydı koyduğunda, muafiyet herkes için geçerli olur. - Hamil protestoları veya protestodan muafsa kabul etme veya ödememe hâllerini kendi cirantasına ve düzenleyene 4 iş günü içinde ihbar etmek zorundadır. Her ciran- ta da aldığı ihbarı izleyen iki iş günü içinde kendi cirantasına ihbar etmelidir.

Bir bonoyu düzenleyen kişi, tıpkı bir poliçeyi kabul eden gibi sorumludur (TTK m. 779/1). Bononun niteliğine aykırı düşmedikçe zamanaşımına dair poliçe hükümleri, bono hakkında da geçerlidir (TTK m. 778/1-d). Poliçede muhatabın iflası hâlinde protesto çekmeye gerek yoktur. Bonoda ise keşidecinin iflası hâlinde protesto çekmeye gerek yoktur.

Cevap: D

56. Poliçenin asli borçlusu, borcu kabul eden muhatap ile muhatabın avalistleridir. Hamilin başvurabileceği borçlular ise; düzenleyen, cirantalar ve bunların avalistleridir. Bu kişiler hamile karşı müteselsilen borçludur. Hamil başvuru hakkını kullanırken;

- Poliçe bedelini ve varsa faizlerini,
- Vadeden itibaren işleyen temerrüt faizlerini,
- Keşide edilen protesto ve ihbar giderlerini,
- Poliçe bedelinin binde üçünü aşmamak koşu- luyla komisyon ücretini isteyebilir.

Poliçe için yapılan düzenlemeler, niteliğine aykırı düşmedikçe bonoya da uygulanacağından, yukarıdaki maddeler bonoda da geçerlidir.

Cevap: A

57. Temsil, bir kimsenin, sonuçları temsil edilen hesabına doğmak üzere, kural olarak başkası adına ve hesabına işlem yapmasıdır. Bir kimsenin bir başka kimsenin adına ve hesabına bir kambiyo senedi imzalaması da mümkündür. Bunun için temsilciye özel temsil yetkisi verilmelidir. Temsilcilerden yalnızca ticari mümessil özel temsil yetkisine ihtiyaç duymadan müvekkil tacir adına ve hesabına kambiyo taahhüdünde bulunabilir. Bunun dışındaki tüm temsilcilerin kambiyo taahhüdünde bulunabilmeleri için özel temsil yetkisine ihtiyaç vardır. Ticaret şirketlerinde ise organların temsil yetkisi kanun veya esas sözleşme hükümlerine göre tayin edildiğinden, tüzel kişi şirketin kambiyo senedi ile borç altına girebilmesi için senedi imzalayan kişinin, organ veya temsilci olarak tüzel kişi şirketi temsil yetkisine sahip olması gerekir. Kambiyo taahhüdü için bu organ veya temsilcinin özel olarak yetkilendirilmesi gerekmez. Eğer şirketin tüzel kişiliği yoksa bu durumda senedi imzalayan kişi bizzat sorumludur.

Yetkisiz temsilcinin kambiyo senedi düzenlemesi hâlinde temsil olunan, bu işleme onay vermek suretiyle senet borçlusu olabilir. Temsil olunanın yetkisiz temsilcinin düzenlediği kambiyo senedini onaylamaması hâlinde yetkisiz temsilci o senetten bizzat sorumlu olur, bu durumda halefiyet söz konusu olmaz.

Yetkisiz temsilci senedi ödediği takdirde, temsil olunduğu kabul edilen kişinin haiz olabileceği haklara sahip olur (TTK m. 678).

Senedi ödeyen yetkisiz temsilcinin, temsil olunduğu kabul edilen kişinin haklarına sahip olması hale-

fiyet değildir. Çünkü halefiyet hâlinde ifade bulunan kişi, alacaklının yerine geçer ve bütün fer'ileriyle birlikte alacak hakkına sahip olur. Hâlbuki burada yetkisiz temsilci, ödeme yaptığı senet alacaklısının haklarına sahip olmamakta; temsil olunduğu kabul edilen kişinin haklarına sahip olmaktadır. Yani yetkisiz temsilci, temsil olunduğu kabul edilen kişi gibi başvuru alacaklısı olmaktadır. Bu sebeple, ödeme yaptığı senet alacaklısına karşı ileri sürülebilecek defiler yetkisiz temsilciye karşı ileri sürülemez. Fakat temsil olunduğu kabul edilen kişiye karşı ileri sürülebilecek defiler yetkisiz temsilciye karşı da ileri sürülebilir.

ÖNEMLİ NOT: Çek hesabı sahibi gerçek kişi, kendisi adına çek düzenlemek üzere bir başkasını temsilci veya vekil olarak tayin edemez (Çek Kanunu m. 5/3).

Cevap: E

58. Mirasçılık belgesinin verilmesi, bir çekişmesiz yargı işi olduğundan sulh hukuk mahkemesi görevlidir. Ancak mirasçılık belgesinin iptali ve değiştirilmesi bir dava olduğundan (asli müdahale davası ile çekişmeli yargıya dönüşüyor) asliye hukuk mahkemesinin görevidir.

Cevap: E

59. 6100 sayılı HMK m. 46/b hükmü gereğince "Sağlanan veya vaat edilen bir menfaat sebebiyle kanuna aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması" hâkimin hukuki sorumluluğunu doğurur. Bu durumda hakimin yargılama faaliyetlerinden dolayı zarara uğrayan taraf devlet aleyhine tazminat davası açabilir.

Soruda verilen olayda "Kayseri Asliye Hukuk Hâkimi (H), görmekte olduğu tapu iptal ve tescil davasında davalı (B) lehine bir hüküm verdiği, davacı (A)'nın ise, hâkimin rüşvet karşılığında kanuna aykırı bir hüküm verdiğini aslında taşınmazın tapuda kendi adına tescil edilmesi gerektiğini düşünerek, devlet aleyhine tazminat davası açmak istediği" bilgisi verilmiştir.

Hâkimin hukuki sorumluluğundan dolayı devlet aleyhine açılacak tazminat davasında görevli mahkeme hükmü veren hâkime göre farklılık göstermektedir. HMK m. 47 hükmüne göre devlet aleyhine açılan tazminat davası;

- İlk derece ve bölge adliye mahkemesi hâkimlerinin fiil ve kararlarından dolayı, Yargıtay ilgili hukuk dairesinde;
- Yargıtay Başkan ve üyeleri ile kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı, Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesinde ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülür.
- Dava, dördüncü dairenin Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı ise yargılama Yargıtay Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılır.
- Verilen kararların temyiz incelemesi Hukuk Genel Kurulunca yapılır. Temyiz incelemesine, kararı veren başkan ile üyeler katılamaz.
- Devletin sorumlu hâkime karşı açacağı rücu davası, tazminat davasını karara bağlamış olan mahkemede görülür.

Olayda Kayseri asliye hukuk hâkimin (ilk derece mahkemesi hâkiminin) sağladığı bir menfaat (rüşvet) karşılığı devlet aleyhine tazminat davası açılacağı için bu davada Yargıtayın ilgili hukuk dairesi görevlidir.

Cevap: C

60. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 18. maddesine göre " tarafların üzerinde serbestçe tasarruf edemeyecekleri konular ile kesin yetki hâlinde, yetki sözleşmesi yapılamaz." Soruda verilen öncülleri ayrı ayrı değerlendirecek olursak;

I. öncülde verilen "Miras sebebiyle istihkaka ilişkin açılacak davalarda" ölenin son yerleşim yeri mahkemeleri kesin yetkilidir. Kesin yetkinin söz konusu olduğu bu davalarda yetki sözleşmesi yapılamaz.

II. öncülde verilen "Özel hukuk tüzel kişilerinin, ortaklık ilişkisiyle sınırlı olmak kaydıyla bir ortağın diğer ortaklara karşı açacağı davalarda" tüzel kişinin merkezinin bulunduğu yer mahkemesi kesin yetkilidir. Kesin yetkinin söz konusu olduğu bu davalarda yetki sözleşmesi yapılamaz.

III. öncülde verilen "Bir taşınmaza ilişkin zarar sigortalarından doğan davalarda" kesin yetki söz konusu değildir. Zarar sigortalarından doğan davalarda, dava davanın açıldığı tarihte davalının yerleşim yeri mahkemesinde açılabilmesi gibi taşınmazın bulunduğu yer mahkemesinde de açılabilir. Zarar sigortalarından doğan davalarda şartları varsa taraflar yetkisiz bir mahkemeyi yetkili hâle getirecek şekilde yetki sözleşmesi yapılabilir.

Cevap: C

61. Adli tatil, her yıl 20 Temmuz'da başlar, 31 Ağustos'ta sona erer. Yeni adli yıl 1 Eylül'de başlar. Adli tatilde kural olarak hukuk mahkemeleri çalışmaz yani yargılama faaliyeti yapılmaz. Ancak kanunda adli tatilde görülecek dava ve işler sınırlı sayıda sayılmıştır. Buna göre kanunda sayılan dava ve işler adli tatilde görülmeye devam eder.

Dikkat edilecek olunursa, hizmet akdi veya iş sözleşmesi sebebiyle İŞÇİLERİN açtıkları davalar adli tatilde görülür. Ancak iş sözleşmesi sebebiyle İŞVERENİN açtığı tazminat davası adli tatilde görülmez.

Cevap: C

62. Dava, kural olarak dava dilekçesinin kaydedildiği tarihte açılmış sayılır. Dava açılmasının usul hukuku bakımından sonuçları şunlardır;

- Mahkemenin davayı inceleme zorunluluğu doğar.
- Dava, derdest (görülen) bir dava hâline gelir.
- Davadan önce yapılan ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz koruma altına alınır.
- Dava şartları, davanın açıldığı tarihe göre belirlenir.
- Dava, açıldığı tarihteki duruma göre karara bağlanır.

Dikkat edilecek olunursa, davanın açılması ile DAVAYI GERİ ALMA YASAĞI BAŞLAR. Karşı tarafın açık muvafakati olmadıkça davacı davasını geri alamaz. Ancak hüküm kesinleşinceye kadar davasından tek başına feragat edebilir.

Cevap: D

63. Mahkeme, kendiliğinden veya talep üzerine taraflardan her birinin isticvabına karar verebilir. İsticvap, davanın temelini oluşturan vakıalar ve onunla ilişkisi bulunan hususlar hakkında olur. (HMK m. 169)

İsticvabına karar verilen kimseye bizzat davetiye gönderilir ve belirlenen gün ve saatte isticvap olunmak üzere hazır bulunması gerektiği belirtilir. Davetiyede, ayrıca, isticvap konusu vakıalar gösterilir; ilgili tarafın geçerli bir özü olmaksızın gelmediği veya gelip de sorulara cevap vermediği takdirde, isticvap konusu vakıaları ikrar etmiş sayılacağı ihtarı da yapılır. (HMK m. 171)

Çağrılan taraf özürsüz olarak gelmediği veya gelip de soruları cevapsız bıraktığı takdirde, mahkemeye sorulan vakıalar ikrar edilmiş sayılır.

İsticvap olunacak kimsenin bizzat gelmesi gereklidir. Ancak, isticvap olunacak kişi, mahkemenin bulunduğu il dışında oturuyor ve bulunduğu yerde aynı anda ses ve görüntü nakledilmesi yolu ile isticvap olunması mümkün değil ise istinabe yolu ile isticvap olunur. (HMK m. 172)

İsticvap esnasında, karşı taraf ve taraf vekilleri hazır bulunabilirler. (HMK m. 173/3)

Taraf vekilleri, vekâletnamesinde özel yetki olsa bile isticvap olunamaz. (HMK m. 74)

Hâkim, isticvaba başlamadan önce isticvap olunan tarafa gerçeği söylemesi gerektiği hususunu hatırlatır. (HMK m. 173/2) Ancak hâkim isticvap olunan tarafa gerçeği söyleyeceğine dair yemin ettirmez. Tanık dinlenirken gerçeği söyleyeceğine dair yemin ettirilir, fakat taraf isticvap olunurken yemin ettirilmez.

Cevap: E

64. Açılmış ve görülmekte olan bir davanın, davalısının asıl davanın davacısına karşı, aynı mahkemede, aynı dosya numarası altında takas veya mahsup ya da bağlantı sebebiyle açtığı davaya karşı dava denir. Karşı davanın şartları şunlardır;

- Asıl davanın açılmış ve hâlen görülmekte olması (derdest olması)
- Asıl dava ile karşı davanın aynı yargı koluna tabi olması
- Asıl dava ile karşı dava arasında bir bağlantı veya takas ya da mahsup ilişkisi bulunmalı
- Karşı davanın ya cevap dilekçe ile ya da esasa cevap süresi içinde (2 hafta) ayrı bir dilekçe verilmek suretiyle asıl davanın görüldüğü mahkemede açılması gerekir.
- Karşı davaya karşı, dava açılmaz.

Buna göre birinci ve ikinci öncülde verilen ifadeler doğru iken, üçüncü ve dördüncü öncülde verilen ifadeler yanlıştır.

Cevap: A

65. Tarafın yanlış yaptığını düşündüğü veya eksik yaptığını düşündüğü usuli işlemlerini düzeltmek amacıyla başvuracağı yola ıslah denir. Taraflardan her biri, yapmış olduğu usul işlemlerini kısmen veya tamamen ıslah edebilir. Ancak önemle belirtilmelidir ki ıslahın konusu yalnızca taraf usul işlemleridir. Maddi hukuk işlemleri ıslaha konu olamaz.

Islah yapılması; karşı tarafın rızasına veya mahkemenin onayına bağlı değildir, tek taraflı irade beyanı ile yapılabilir. Islah, sözlü veya yazılı olarak yapılabilir. Karşı taraf duruşmada hazır değilse veya ıslah talebi duruşma dışında yapılıyorsa, bu yazılı talep veya tutanak örneği, haber vermek amacıyla karşı tarafa bildirilir.

Islah, tahkikatın sona ermesine kadar yapılabilir. Bölge adliye mahkemesinde (yani istinaf aşamasında) veya Yargıtayda (yani temyiz aşamasında) dava ıslah edilemez.

Aynı davada, taraflar ancak bir kez ıslah yoluna başvurabilir. Tarafların aynı davada ikinci kez ıslah yoluna başvurması hâlinde mahkeme bu beyanı kendiliğinden reddeder.

Soruda verilen olayda davacı talep sonucunu değiştirmek istemektedir. Yani kira bedelinin ödenmesi talebinden vazgeçerek yalnızca davalının taşınmazdan tahliye edilmesini talep etmektedir. Burada davacının yapacağı ıslah türü TAM ISLAHTIR.

Tam ıslahı vekil yapacaksa vekâletnamesinde özel yetki aranır. Aksi takdirde vekilin vekâletnamesinde özel yetkisi bulunmadıkça davada tam ıslah yapılamaz.

HMK m. 180 hükmü gereğince davasını tamamen ıslah ettiğini bildiren taraf, bu bildirimden itibaren bir hafta içinde yeni bir dava dilekçesi vermek zorundadır. Aksi hâlde, ıslah hakkı kullanılmış sayılır ve ıslah hiç yapılmamış gibi davaya devam edilir.

Cevap: C

66. Tarafın ileri sürülen vakianın doğru olduğunu, ancak bunun hukuki niteliğinin farklı olduğunu ileri sürmesine nitelikli (vasıflı) ikrar denir. Davalı (B) savunmasında söz konusu otomobili satın almadığını bunun davacı (A) tarafından kendisine bağışlandığını ileri sürmesi NİTELİKLİ (VASIFLI) İKRARDIR. Nitelikli ikrar bölünemez. Bu nedenle ispat yükü vakıa iddiasını ileri süren davacı (A) üzerindedir. (A)'nın, (B) ile aralarındaki hukuki ilişkinin satım sözleşmesi olduğunu ispat etmesi gerekir.

Cevap: B

67. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na göre kesin deliller başlığında senet (adi veya resmî senet) ve yemin düzenlenmiştir. Ancak kanunda kesin deliller arasında açıkça sayılmasa da kesin hüküm de bir kesin delildir. Elektronik imzalı bir belge adi senet hükmünde sayılır ve kesin delildir.

Teoride tartışmalı da olsa Hukuk Muhakemeleri Kanunu'na göre ikrar bir delil değildir. İkrar dava konusu olan bir çekişmeli vakıayı çekişmesiz hâle getiren bir usul işlemidir. Çekişmesiz hâle gelen vakıaların ispatına gerek yoktur.

Cevap: D

68. HMK m. 357 hükmüne göre istinaf incelemesinde kural olarak:

- Karşı dava açılmaz.
- Davaya müdahale talebinde bulunulamaz.
- Dava ıslah edilemez.
- İlk derece mahkemesinde ileri sürülmeyen iddia ve savunmalar dinlenemez.
- Ayrı yargı çevresinde açılan davalar birleştirilemez.
- Yetki sözleşmesi yapılamaz.

D seçeneğinde yer alan, ilk derece mahkemesinde usulüne uygun şekilde gösterilmiş delilin istinaf incelemesinde değerlendirilmesi mümkündür. Hatta bölge adliye mahkemesi, maddi vakıa denetimi yaptığı için bu delilleri inceleyebilir.

Cevap: D

69. Maddi anlamda kesinleşmiş olan hükümlere karşı bazı ağır yargılama hatalarından ve eksikliklerinden dolayı başvuruyla yeniden yargılama ve inceleme yapılmasını sağlayan olağanüstü kanun yoluna yargılanmanın yenilenmesi denir. Yargılanmanın yenilenmesi (iadesi) sebepleri Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nda tahdidi olarak sayılmıştır. Bu sebepler kıyas yolu ile çoğaltılamazlar.

Soruda verilen "Sağlanan veya vaat edilen bir menfaat sebebiyle kanuna aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması" seçeneği bir yargılanmanın yenilenmesi (iadesi) sebebi değildir. Bu durum hâkimin hukuki sorumluluğunu doğurur ve devlet aleyhine tazminat davası açılabilir.

Cevap: D

70. Genel mahkemeler, alacaklı tarafından açılan itirazın iptali davası sonucunda alacaklının talebini kabul eder ve takip borçlusunun borçlu olduğu yönünde bir karar verirse, borçlunun ödeme emrine itirazı iptal edilir.

Mahkeme icra takibinin yavaşlatılması sebebiyle, borçluya takip konusu alacak miktarının %20'sinden az olmamak koşuluyla bir tazminat hükmeder ki bu tazminata "icra inkâr tazminatı" denir. Bu tazminata hükmedilebilmesi için alacaklının talebi şarttır. İcra inkâr tazminatına hükmedilebilmesi için borçlunun kötü niyetli olması koşulu aranmaz.

İtirazın iptaline karar verilmesi durumunda ödeme emri dolayısıyla da icra takibi kesinleşir. İtirazı iptal edilen borçlu bu kararın kendisine teahhüt veya tebliğinden itibaren 3 gün içerisinde mal beyanında bulunmak zorundadır.

Alacaklı bundan sonra borçlusunun mallarının kesin haczini talep edebilecektir. Kesin haciz aynı zamanda alacaklısına satış isteme yetkisi verir.

Genel mahkemelerin bu dava sonucunda verdikleri kararlar maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. İtirazı iptal edilen bir borçlunun daha sonra borçlu olmadığına dair menfi tespit davası açması mümkün değildir.

Cevap: A

71. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 79/a maddesinde konutta haciz başlığı düzenlenmiştir. Kanun hükmüne göre; icra müdürü, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunu tespit ederse, bu yerde haciz yapılmasına karar verir ve bu kararı derhal icra mahkemesinin onayına sunar. Mahkeme, dosyanın tevdi edildiği tarihten itibaren en geç üç gün içinde dosya üzerinden yapacağı inceleme sonunda haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğunun anlaşılması hâlinde kararın onaylanmasına kesin olarak karar verir. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine haciz işlemleri yapılır. Haciz yapılması talep edilen yerin konut olmadığının anlaşılması hâlinde ise mahkeme, konutta haciz yapılmasına dair kararı kesin olarak kaldırır. Bu kararın icra dairesine bildirilmesi üzerine icra müdürü, mevcut haciz talebi hakkında yeniden karar verir.

Önemle vurgulamak gerekirse, haciz yapılması talep edilen yerin konut olduğu tespit edilirse bu yerde haciz yapılmasına icra müdürü karar verir.

İcra mahkemesi ise bu yerin konut olduğunu anlaması hâlinde konutta haciz kararını onaylar. Onay kararının icra dairesine bildirilmesi üzerine haciz işlemleri yapılır.

Cevap: A

72. Mahkeme tarafından verilmemesine rağmen icra hukukunda mahkeme tarafından verilmiş gibi sonuç doğuran belgelere ilam niteliğinde belgeler denir. Bu belgeler ispat bakımından ilama çok yakın belgelerdir. Alacaklı ilam niteliğinde kabul edilen bu belgelerden biri ile ilamlı icra takibi başlatabilir. İİK 38. maddesine göre ilam niteliğindeki belgeler şunlardır;

- Mahkeme huzurunda yapılan sulhler
- Mahkeme huzurunda yapılan kabuller
- İstinaf kefaletnameleri ve temyiz kefaletnameleri
- İcra dairesindeki kefaletler
- Kayıtsız şartsız para borcu ikrarı içeren düzenleme biçimindeki noter senetleri

Önemle hatırlatacak olursak, bir noter senedinin ilam niteliğinde belge kabul edilebilmesi için hem kayıtsız şartsız bir para borcu ikrarı içermesi hem de düzenleme biçiminde yapılması gerekir. Bu sebeple şarta bağlı noter senetleri ilam niteliğinde belge sayılmaz. Yine icra dairesinde yapılan kefaletler ilam niteliğinde belge kabul edilirken, icra dairesi huzurunda yapılan SULHLER YA DA KABULLER ilam niteliğinde belge kabul edilmez. Sulh ve kabul ancak mahkeme huzurunda yapılması hâlinde ilam niteliğinde bir belge sayılabilir. Soruda yalnızca III. öncülde verilen istinaf kefaletnameleri İİK m.38 hükmü gereğince ilam niteliğinde belge sayılır.

Cevap: C

73. İflasta istihkak davasının konusu yalnızca mülkiyettir. Buna göre adi tasfiyede istihkak iddiasında bulunanlara alacaklarını ve istihkaklarını adi tasfiyenin ilanından itibaren bir ay içinde kaydettirmeleri ihtarı yapılır. Ancak bu bir aylık süre hak düşürücü nitelikte değildir. En geç iflas kapanıncaya kadar alacaklar masaya kaydedilebilir ve yine istihkak iddiaları masaya bildirilebilir. Ancak istihkak iddiaları masaya geç bildirilirse bu durumda masa malları satılabilir. Bu sebeple adi tasfiyenin ilanından itibaren bir ay içinde istihkak iddialarının bildirilmesi önem arz eder. (I. öncülde verilen ifade yanlıştır)

Üçüncü kişiler istihkak iddialarını iflas idaresine yapar. Üçüncü kişiler tarafından istihkak iddiasında bulunulan eşyanın kendilerine verilip verilmeyeceğini iflas idaresi kararlaştırır. Ancak bunun için iflas idaresinin bu kararının ikinci alacaklılar toplantısında uygun bulunması gerekir. Örneğin iflas idaresi, üçüncü kişinin istihkak iddiasını kabul ederse, doğrudan bu karar üzerine söz konusu mallar masadan çıkarılmaz ve hemen üçüncü kişiye verilmez. Malın masadan çıkarılıp çıkarılmaması hususunda nihai kararı ikinci alacaklılar toplantısı verir. Özetle malın masadan çıkarılması ve üçüncü kişiye verilmesi için iflas idaresi kararının ikinci alacaklılar toplantısında uygun bulunması gerekir. (II. öncülde verilen ifade de yanlıştır)

İİK m. 228/2 hükmü gereğince; iflas idaresi istihkak iddiasını reddederse, üçüncü kişiye icra mahkemesinde istihkak davası açması için yedi günlük bir mühlet tayin ve tebliğ eder. Bu mühleti geçiren üçüncü şahıs, masaya karşı istihkak iddiasından vazgeçmiş sayılır. İstihkak davasına, genel hükümler dairesinde ve basit yargılama usulüne göre bakılır. (III. öncülde verilen ifade doğrudur)

Cevap: D

74. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 254. maddesinde iflasın kapanması başlığı düzenlenmiştir. Kanun hükmüne göre; paralar dağıtıldıktan sonra iflas idaresi iflasa hükmeden mahkemeye son bir rapor verir. Mahkeme iflasın idaresinde hata ve noksan görürse icra mahkemesine bundan haber verir. İflas kararı veren asliye ticaret mahkemesi, tasfiyenin bittiğini anladıktan sonra basit yargılama usulüne göre iflasın kapanmasına kararı verir.

İflas dairesi kapanmayı ilan eder.

İflasın kapanması ile özel iflas organlarının görevi de sona erer. Bu karar ile birlikte iflas idaresinin görevi bir daha kurulmamak üzere sona erecektir.

İflasın kapanması tasfiyenin normal sona erme yöntemidir. İflas kapansa bile müflis sıfatı kendiliğinden sona ermez. Müflis bu sıfatından kurtulmak için ayrıca şartları yerine getirmesi koşulu ile itibarın iadesi davası açmak zorundadır.

İflâsın kapanması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren iki hafta içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İİK m. 255 hükmüne göre iflas kapandıktan sonra tasfiyeden hariç kalmış bir mal bulunduğu haber alınırsa iflas dairesi o mala el koyup sattıktan sonra başka bir merasime gerek kalmaksızın bedelini eksik alan alacaklılara sıralarına göre dağıtılır. Önemle vurgulayacak olursak soruda E seçeneğinde verilen ifade yanlıştır. Zira iflasın kapanması kararı ile iflas idaresinin görevi bir daha kurulmamak üzere sona ermiştir.

Cevap: E

75. Konkordato mühleti bir özel talik (erteleme) hâlidir. Mühlet boyunca amme alacakları da dâhil olmak üzere başlatılan tüm takipler durur. Mühlet boyunca yeni takipte başlatılamaz.

Ancak istisnai olarak RPÇY takipleri başlatılabilir veya önceden başlayan takiplere devam edilir. Mühlet içinde rehinli mallar satılamaz ve muhafaza altına alınamaz.

Ayrıca İİK. 206. Md birinci sırasındaki imtiyazlı alacaklar (işçi alacakları, işverenin borçlarından doğan alacaklar ve nafaka alacakları) için takip başlatılabilir ya da önceden başlayan takiplere devam edilir.

Cevap: C

76. A seçeneği doğrudur. Gönüllü vazgeçme, kusurluluğu veya haksızlığı değil, doğrudan cezalandırılabilirliği ortadan kaldıran şahsi bir nedendir.
- B seçeneği doğrudur. Gönüllü vazgeçme hem icra hareketleri devam ederken (pasif) hem de bittikten sonra neticeyi önlemek suretiyle (aktif) gerçekleşebilir.
- D seçeneği doğrudur. Gönüllülük, failin otonom kararıyla olmalıdır. Polisin gelmesi veya kapının açılmaması gibi dış engellerle vazgeçme teşebbüstür, gönüllü vazgeçme değildir.
- E seçeneği doğrudur. “Cezasızlık” sadece teşebbüs edilen suç içindir; tamamlanmış olan ara suçlar cezalandırılır.
- C seçeneği yanlıştır. TCK m. 41/1 uyarınca iştirak hâlinde gönüllü vazgeçme şahsi bir sebeptir ve sadece bu etki altında kalan ortak hakkında sonuç doğurur; diğer suç ortaklarının sorumluluğu devam eder.

Cevap: C

77. Türk Ceza Kanunu’nun (TCK) 8. maddesine göre, Türkiye’de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Bu ilkeye göre, suçun failinin veya mağdurunun vatandaşlığına bakılmaksızın, failin işlendiği yer esas alınır. TCK m. 8/2-a uyarınca; Türk kara ve hava sahaları ile Türk karasuları, Türkiye’nin “gerçek anlamda ülkesi” sayılır. Dolayısıyla, Türk karasularında gerçekleşen bir eylem, doğrudan Türkiye’de işlenmiş kabul edilir. Türk karasularında bulunan yabancı bayraklı ticari gemilerde işlenen suçlar bakımından TCK ayırım yapmamıştır; bu gemiler Türk karasularında bulunduğu sürece işlenen suçlar Türkiye’de işlenmiş sayılır. Mülkilik ilkesinin doğal bir sonucu olarak, failin İtalyan veya mağdurun Fransız olmasının, suçun Türkiye sınırları (karasuları) içinde işlenmiş olması karşısında yargı yetkisi bakımından bir önemi yoktur. E seçeneğinde belirtilen “Adalet bakanının talebi” veya “failin Türkiye’de bulunması şartı” gibi kriterler, TCK’nin 11, 12 ve 13. maddelerinde düzenlenen yurt dışında (yabancı ülkede) işlenen suçlar için geçerlidir. Oysa somut olayda gemi Türk karasularında olduğu için suç “yurt içinde” işlenmiş kabul edilir. Yabancı ticari gemilerde kaptanın yerel makamlardan yardım istemesi (ihbarı) durumunda kıyı devletinin yargı yetkisini kullanması uluslararası hukukla da uyumludur.

Cevap: B

78. A seçeneği doğrudur. Tekerrür hükümlerinin uygulanabilmesi için, failin önceden işlediği bir suçtan dolayı verilen mahkûmiyet hükmünün kesinleşmiş olması yeterlidir; bu cezanın infaz edilmiş olması şart değildir.

B seçeneği doğrudur: Tekerrüre esas alınacak önceki mahkûmiyet hapis cezası olabileceği gibi adli para cezası da olabilir. Her iki suçun da (ilk ve sonraki) kasıtlı olması durumunda, adli para cezası mahkûmiyetinden sonra işlenen hapis cezasını gerektiren suç için tekerrür hükümleri uygulanır.

D seçeneği doğrudur. Tekerrür hâlinde mahkûm olunan ceza, mükerrirlere özgü infaz rejimine göre çekilir ve mahkûmiyet kararında bu durumun yanı sıra infazdan sonra denetimli serbestlik tedbirinin uygulanacağı belirtilir.

E seçeneği doğrudur. Kanun “sürelî tekerrür” sistemini benimsemiştir. Önceden işlenen suçtan dolayı beş yıldan fazla süreyle hapis cezasına mahkûmiyet hâlinde beş yıl, beş yıl veya daha az süreli hapis ya da adli para cezasına mahkûmiyet hâlinde ise üç yıl geçtikten sonra işlenen suçlar dolayısıyla tekerrür hükümleri uygulanmaz.

C seçeneği yanlıştır. Türk Ceza Kanunu’nun 58. maddesinin 4. fıkrası uyarınca, kasıtlı suçlarla taksirli suçlar arasında tekerrür hükümleri uygulanmaz. Tekerrürün oluşabilmesi için önceki suç ile sonraki suçun her ikisinin de ya kasıtlı suç ya da her ikisinin de taksirli suç olması gerekir.

Cevap: C

79. TCK'nin 6. maddesinin 1. fıkrasının (d) bendi uyarınca, "yargı görevi yapan" deyiminden anlaşılması gerekenler sınırlı (tahdidi) olarak sayılmıştır. Bu tanıma göre şunlar yargı görevi yapan sayılır:

1. Yüksek mahkemelerin üyeleri ve hâkimleri (Yargıtay, Danıştay, Anayasa Mahkemesi vb.)
2. Adli ve idari mahkemelerin üyeleri ve hâkimleri (İlk derece mahkemeleri ve bölge adliye mahkemeleri dahil)
3. Cumhuriyet savcıları
4. Avukatlar

Noterler TCK anlamında "kamu görevlisi" (TCK m. 6/1-c) olarak kabul edilmekle birlikte "yargı görevi yapan" kişiler arasında sayılmamıştır.

Cevap: D

80. A seçeneği yanlıştır. Vatandaşlığın tespiti konusunda esas alınacak an, suçun işlendiği an değil; ağır ceza mahkemesinin iade talebi hakkında karar verdiği andır. Karar anı ile teslim anı arasında kişi Türk vatandaşlığını kazanmışsa yine iade edilmez.

B seçeneği yanlıştır. Kanun'un 10. maddesine göre, soruşturma veya kovuşturma aşamasındaki suçlarda üst sınırın en az bir yıl hapis cezası olması yeterlidir.

C seçeneği yanlıştır. Mahkemenin iade talebinin "kabul edilebilir" olduğuna dair kararı kesinleştikten sonra, bu kararın yerine getirilmesi; Dışişleri ve İçişleri Bakanlıklarının görüşü alınarak Adalet bakanının teklifi ve Cumhurbaşkanının onayına bağlıdır. Yani son karar merci Cumhurbaşkanıdır.

D seçeneği yanlıştır. İade talebinin reddini gerektiren durum, kişi hakkında Türkiye'de daha önce bir beraat veya mahkûmiyet kararı verilmiş olmasıdır. Takipsizlik kararı veya davanın açılmasının ertelenmesi gibi durumlar tek başına iadeye engel bir "kesin hükmün" varlığı (non bis in idem) olarak değerlendirilmez.

E seçeneği doğrudur. 6706 sayılı Kanun m. 11/1-c uyarınca; iade talebine esas teşkil eden fiilin düşünce suçu, siyasi suç (veya siyasi suçla bağlantılı bir suç) veya sırf askerî suç niteliğinde olması durumunda iade talebi kabul edilmez.

Cevap: E

81. Fail, (B)'yi öldürmek amacıyla doğrudan hedef olarak ateş etmiştir. Netice (ölüm) gerçekleşmediği için (A), (B)'ye karşı doğrudan kastla öldürmeye teşebbüs suçundan sorumludur. Fail, pazar yerinin kalabalık olması nedeniyle başkalarının da vurulabileceğini öngörmüş ve bu ihtimali kabullenmiştir. Bu durum olası kastın tipik örneğidir. Mermi (C)'ye isabet edip ölümüne neden olduğu için (A), (C)'ye karşı olası kastla öldürme suçundan sorumludur. Türk Ceza Kanunu'nun 43. maddesinin 3. fıkrası; kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç ve (aynı neviden) fikri içtima hükümlerinin uygulanamayacağını açıkça belirtir. Fail tek bir fiil (tek atış) gerçekleştirmiş olsa dahi, mağdur sayısı kadar suç oluşur ve fail her birinden ayrı ayrı (gerçek içtima) cezalandırılır. (A), (B)'ye karşı öldürmeye teşebbüs ve (C)'ye karşı olası kastla öldürme suçlarından ayrı ayrı ceza alır.

Cevap B

82. Hırsızlık: TCK m. 143 uyarınca gece vakti işlenmesi hâlinde ceza yarı oranında artırılır.

Yağma: TCK m. 149/1-h bendi uyarınca gece vakti işlenmesi nitelikli hâldir.

Konut ve İşyeri Dokunulmazlığının İhlali: TCK m. 116/4 uyarınca her iki yer bakımından da gece vakti ihlalde bulunulması nitelikli hâldir.

Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma: TCK m. 109'daki nitelikli hâller arasında (silahla, birden fazla kişiyle vb.) "gece vakti" sayılmamıştır.

Cevap: E

83. Kasten yaralamanın basit tıbbi müdahale (BTM) ile giderilebilecek hafif şekli normalde şikâyeteye bağlıdır (m. 86/2). Ancak, eğer bu hafif yaralama maddenin 3. fıkrasında sayılan nitelikli hâllerden biriyle (örneğin silahla, kamu görevlisine karşı, üstsoya karşı vb.) beraber işlenmişse, artık şikâyet aranmaz ve suç resen kovuşturulur. Diğer seçeneklerde verilen ifadeler doğrudur.

Cevap: D

84. Dükkân içindeki eşyaların çalınması “bina içinde muhafaza altına alınmış eşya hakkında hırsızlık” (m. 142/2-h) suçudur. Açık rızaya gerek duyulmaksızın girilmesi mutlak olan yerler dışındaki dükkânlara girilmesi “konut dokunulmazlığının ihlali” (m. 116/2) suçunu oluşturur. Gece işlenmesi cezayı artırır. Kilidin ve kapının kırılması “mala zarar verme” (m. 151) suçudur. TCK m. 142/4 uyarınca hırsızlık amacıyla girilen bina ve verilen zararlar için gerçek içtima kuralları uygulanır; fail her üç suçtan da ayrı ayrı cezalandırılır.

Cevap: E

85. CMK m. 91/6 uyarınca, gözaltı süresinin dolması veya sulh ceza hâkiminin kararı üzerine serbest bırakılan kişi hakkında, yakalamaya neden olan fiille ilgili yeni ve yeterli delil elde edilirse yeniden yakalama yapılabilir. Ancak bu durumda yeni bir hâkim kararı değil, Cumhuriyet savcısının kararı (yazılı emri) yeterlidir. “Sulh ceza hâkimi kararı” şartı aranmadığı için ifade yanlıştır.

Cevap: D

86. CMK m. 174/2 hükmü uyarınca, “suçun hukuki nitelendirmesi sebebiyle iddianame iade edilemez”. Mahkeme, savcının hukuki görüşüyle bağlı değildir ve yargılama aşamasında suçun niteliğini kendisi belirleyebilir.

Cevap: E

87. Delil yetersizliği nedeniyle verilen bir takipsizlik kararından sonra aynı fiilden dolayı yeniden kamu davası açılabilmesi için, sonradan elde edilen ve önceki kararın verildiği sırada mevcut olmayan veya bilinmeyen yeni bir delilin ortaya çıkması gerekir. Olaydaki “yurt dışından gelen görgü tanığı” bu kapsamda yeni delil niteliğindedir. Kanun uyarınca, takipsizlik kararına yapılan itirazın reddedilmiş olması dahi, daha sonra yeni delil ortaya çıkması hâlinde davanın açılmasına engel değildir. Ancak bu durumda savcı doğrudan iddianame düzenleyemez. CMK m. 172/2 ve 173/6 hükümleri uyarınca; yeni delilin, önceki delillerle birleştiğinde kamu davası açılması için yeterli şüphe oluşturup oluşturmadığına dair sulh ceza hâkimliğince bir karar verilmesi mutlak bir zorunluluktur.

Cevap: C

88. CMK m. 185 uyarınca, 18 yaşını doldurmamış sanıklar hakkındaki duruşmaların kapalılığı emredicidir ve bu davalarda hükmün de kapalı duruşmada açıklanması zorunludur. Mahkemenin bu konuda bir takdir yetkisi veya “açık açıklama” yapma imkânı yoktur.

Cevap: E

89. CMK m. 201/1 uyarınca Cumhuriyet savcısı, müdafî ve vekil, bilirkişilere doğrudan soru sorma yetkisine sahiptir. Sanık ve katılan ise ancak mahkeme başkanı veya hâkim aracılığıyla soru sorabilirler.

Cevap: D

90. CMK m. 39/3’ün son cümlesine göre; ay olarak belirlenen sürelerde, son bulunduğu ayda sayı itibarıyla karşılığı olan gün yoksa süre, sonraki ayın ilk günü değil, “ayın son günü” mesai saati bitiminde sona erer. Örneğin, 31 Ocak’ta başlayan 1 aylık süre, Şubat ayı 28 gün çekiyorsa 28 Şubat’ta biter.

Cevap: B

91. Zorunlu nedenlerle işin durması, ulusal bayram ve genel tatillerden önce veya sonra iş yerinin tatil edilmesi veya benzer nedenlerle iş yerinde normal çalışma sürelerinin önemli ölçüde altında çalışılması veya tamamen tatil edilmesi ya da işçinin talebi ile(D seçeneği) kendisine izin verilmesi hâllerinde, işveren dört ay içinde(A seçeneği) çalışılmayan süreler için telafi çalışması yaptırabilir. Cumhurbaşkanı bu süreyi iki katına kadar artırmaya yetkilidir. Bu çalışmalar fazla çalışma veya fazla sürelerle çalışma sayılmaz.

Telafi çalışmaları, günlük en çok çalışma süresini aşmamak koşulu ile günde üç saatten fazla olmaz.(C seçeneği) Tatil günlerinde telafi çalışması yaptırılmaz.(D seçeneği)

İşçi günde en çok sekiz saat çalışma yaptığından günde üç saat eklemek toplam on bir saati aşmadığından telafi çalışması ile ilgili sorun teşkil etmemektedir. Bu nedenle E seçeneği doğrudur.

Cevap: E

92. İş yerinde işe başladığı günden itibaren, deneme süresi de içinde olmak üzere, en az bir yıl çalışmış olan işçilere yıllık ücretli izin verilir.

Yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemez.

Niteliklerinden ötürü bir yıldan az süren mevsimlik veya kampanya işlerinde çalışanlara bu Kanun'un yıllık ücretli izinlere ilişkin hükümleri uygulanmaz.

İşçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi, hizmet süresi;

- a) Bir yıldan beş yıla kadar (beş yıl dahil) olanlara on dört günden,
- b) Beş yıldan fazla on beş yıldan az olanlara yirmi günden,
- c) On beş yıl (dahil) ve daha fazla olanlara yirmi altı günden az olamaz. Yer altı işlerinde çalışan işçilerin yıllık ücretli izin süreleri dörder gün artırılarak uygulanır.

Ancak on sekiz ve daha küçük yaştaki işçilerle elli ve daha yukarı yaştaki işçilere verilecek yıllık ücretli izin süresi yirmi günden az olamaz. Yıllık izin süreleri iş sözleşmeleri ve toplu iş sözleşmeleri ile artırılabilir.

Olayda mevcut işyerinde iki yıldır çalışan Ahmet'in normalde yıllık izin hakkı 14 gün iken elli yaşından büyük olduğu için bu süre yirmi günden az olamaz.

Cevap: C

93. Bergüzar 5 saat fazla süreli çalışmıştır. Bunun karşılığı %25 zamlı ücrettir. Ayrıca kırk beş saati aşan üç saatlik çalışması da %50 zamlı ücrettir. O hâlde;

- $5 \times 250 \text{ TL} = 1250 \text{ TL}$ (Fazla süreli çalışma)
- $3 \times 300 \text{ TL} = 900 \text{ TL}$ (Fazla çalışma)

Toplamda 2150 TL fazla ücret alma hakkına sahiptir.

Cevap: D

94. İş sözleşmesi ile çalışan ve bu Kanun'un kapsamında olan veya olmayan her türlü işçinin ekonomik ve sosyal durumlarının düzenlenmesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca Asgari Ücret Tespit Komisyonu aracılığı ile ücretlerin asgari sınırları en geç iki yılda bir belirlenir. Komisyon kararları kesindir. Kararlar Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girer.

Komisyonun toplanma ve çalışma şekli, asgari ücretlerin tespiti sırasında uygulanacak esaslar ile başkan, üye ve raporörlere verilecek huzur hakları Maliye Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının birlikte hazırlayacakları yönetmelikte belirtilir.

Asgari Ücret Tespit Komisyonunun sekretarya hizmetleri, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yerine getirilir.

Cevap: C

95. Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuz'da, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmayanlar o ayın birinde doğmuş sayılır.

Cevap: D

96. İsteğe bağlı sigorta; kişilerin isteğe bağlı olarak prim ödemek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık sigortasına tâbi olmalarını sağlayan sigortadır.

İsteğe bağlı sigortalı olabilmek için Türkiye'de ikamet edenler ile Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış ülkelerdeki Türk vatandaşlarından;

- a) Bu Kanun'a tâbi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmamak veya sigortalı olarak çalışmakla birlikte ay içerisinde 30 günden az çalışmak ya da tam gün çalışmamak,
- b) Kendi sigortalılığı nedeniyle aylık bağlanmamış olmak,
- c) 18 yaşını doldurmuş bulunmak,
- d) İsteğe bağlı sigorta talep dilekçesiyle Kuruma başvuruda bulunmak şartları aranır.

Cevap: C

97. Vergi Usul Kanunu'na göre, tahakkuk fişinin dışında, vergilendirme ile ilgili olup, hüküm ifade eden her türlü vesika ve yazıların gerçek ve tüzel kişilerin bilinen adreslerine tebliğ edilmesi gerekmektedir.

Bilinen adreslerin nereler olduğu Vergi Usul Kanunu'nun 101. maddesinde yer almaktadır.

Buna göre bilinen adresler şunlardır;

- Mükellef tarafından işe başlamada veya adres değişikliğinde bildirilen iş yeri adresleri
- Yoklama fişinde veya ilgilinin imzası bulunmak şartıyla yetkili memurlar tarafından bir tutanakla tespit edilen iş yeri adresleri
- Nüfus Hizmetleri Kanunu'na göre oluşturulan adres kayıt sisteminde bulunan yerleşim yeri adresi

Cevap: D

98. Verginin tahsil edilebilmesi için ilk önce tahakkuk etmesi gerekmektedir. Bu nedenle verginin tahsili, vergilendirme sürecinin son aşamasıdır.

Verginin tahsili, tahakkuk eden verginin kanunlara uygun bir şekilde tam ve zamanında ödenmesidir.

Tahakkuk eden vergilerin ödeme süreleri her vergi kanununda ayrı ayrı belirtilmiştir.

Verginin ödeme süresinin son günü verginin vadesi tarihidir. Vergi borcu, kural olarak mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine ödenir. Mükellefin hangi vergi dairesine bağlı olduğu kanunla belirlenir. Gelir İdaresi Başkanlığı, beyannamelerin verilme ve ödeme sürelerinin son gününü, kanuni süresinden itibaren bir ayı geçmeyecek şekilde yeniden belirlemeye yetkilidir.

Türk vergi sisteminde yer alan her vergi kanunu verginin son ödeme tarihini düzenlemiştir.

Doğasıyla verginin vadesini belirleme yetkisi yasama organına aittir. Cumhurbaşkanına beyannamelerin verilme ve ödeme sürelerinin son gününü değiştirme yetkisi verilmemiştir.

Cevap: E

99. Süre gün olarak belli edilmişse başladığı gün hesaba katılmaz ve son günün tatil saatinde biter. Süre hafta veya ay olarak belli edilmişse başladığı güne son hafta veya ayda tekabül eden günün tatil saatinde biter. Sürenin bittiği ayda, başladığı güne tekabül eden bir gün yoksa süre o ayın son gününün tatil saatinde biter.

Dikkat edileceği üzere sürenin hafta veya ay olarak belli edilmesi hâlinde sürelerin hesaplanması, sürenin gün olarak belli edilmesi hâlinde farklıdır.

Cevap: D

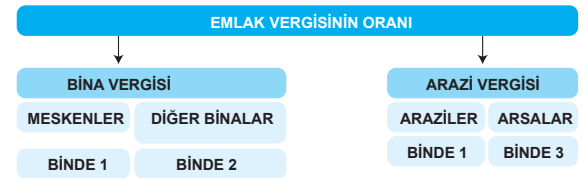
100. Haklarında ihtiyati haciz tatbik olunanlar haczin tatbik edildiği tarihten gıyapta yapılan hacizlerde ise haczin tebliği tarihinden itibaren **15 gün** içinde görevli ve yetkili vergi mahkemesine itiraz edebilirler yani dava açabilirler.

Cevap: C

101. Veteriner (V), kendi muayenehanesinde hekimlik hizmetinde bulunmakta aynı zamanda da zirai ilaç satmaktadır. Veteriner (V)'nin verdiği hekimlik hizmetinden dolayı elde ettiği kazanç sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayandığından ve ticari mahiyette olmadığından ve işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapıldığından serbest meslek kazancı olarak vergilendirilir. Veteriner (V)'nin zirai ilaç satışından elde ettiği kazanç ise bir ticari organizasyon gerektirdiğinden ticari kazanç olarak vergilendirilir.

Cevap: E

102.

Büyükşehir belediye sınırları içerisinde bulunan bina ve araziler için bu oranlar **2 kat** uygulanır

Cevap: B

103. Avukatlık Kanunu m. 23 uyarınca; stajyerin staj eğitimi ve icaplarını yerine getirmemiş olması hâlinde, baro yönetim kurulu staj süresini en çok 6 aya kadar uzatabilir.

Cevap: C

104. Avukatlık Kanunu m. 171 uyarınca; avukat üzerine aldığı işi sonuna kadar takip etmekle yükümlüdür. Avukata verilen vekâletnamede başkasını tevkile yetki tanınmış ise, yazılı sözleşmede aksine açık bir hüküm olmadıkça, işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takip ettirebilir. Vekâletnamede, bunun düzenlendiği tarihten sonra açılacak veya takip edilecek bütün dava ve işlerde vekâlete ve başkasını tevkile genel şekilde yetki verilmişse, avukat, bu tarihten sonraki dava ve işlerde müvekkilinden ayrıca vekâlet almaya lüzum kalmaksızın işi başka bir avukatla birlikte veya başka bir avukata vererek takip ettirebilir. Vekâletnamede başkasını tevkil etme yetkisi bulunsa bile, avukat müvekkilinin yazılı rızası olmadan işi tamamen başkasına devrederek takipten çekilemez.

Cevap: B

105. Her avukat, levhaya yazıldığı tarihten itibaren üç ay içinde baro bölgesinde bir büro kurmak zorundadır.

Cevap: E

106. Hans Kelsen tarafından geliştirilen Saf Hukuk Teorisi (Reine Rechtslehre), hukuku diğer disiplinlerden arındırarak yalnızca kendi özgül alanı içinde incelemeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Kelsen'e göre hukuk bilimi, sosyoloji, siyaset, psikoloji ve özellikle ahlak gibi alanlardan bağımsız olarak ele alınmalıdır. Bu nedenle teorinin "saf" olarak adlandırılmasının temel nedeni, hukukun bu tür dışsal unsurlardan temizlenerek yalnızca normatif bir sistem olarak analiz edilmesidir.

Kelsen'in yaklaşımında hukuk, "olan" (sein) değil, "olması gereken" (sollen) alanına aittir. Bu nedenle hukuk kuralları, toplumsal olguların bir yansıması olarak değil, normatif düzenlemeler olarak değerlendirilir. Hukukun geçerliliği, sosyolojik gerçeklikten değil, normlar arasındaki ilişkiden doğar. Bu çerçevede Kelsen, hukukun geçerliliğini açıklamak için Grundnorm (temel norm) kavramını geliştirmiştir. Grundnorm, hukuk sistemindeki tüm normların nihai geçerlilik kaynağını oluşturan varsayımsal bir üst normdur.

Ayrıca Kelsen'e göre hukuk sistemi, alt ve üst normlar arasında kurulan hiyerarşik bir yapı (normlar piramidi) içinde işler. Alt normların geçerliliği, kendilerinden üstte yer alan normlara dayanır. Bu yapı, hukukun sistematik ve rasyonel bir bütün oluşturmalarını sağlar.

Seçenekleri bu çerçevede değerlendirdiğimizde;

- A seçeneği doğrudur; hukuk Kelsen'e göre normatif bir sistemdir.
- B seçeneği doğrudur; hukuk ile ahlak kesin biçimde ayrılmalıdır.
- D seçeneği doğrudur; normlar arasında hiyerarşik bir yapı vardır.
- E seçeneği doğrudur; Grundnorm teorinin merkezindedir.
- C seçeneği ise yanlıştır; çünkü Kelsen, hukukun sosyolojik faktörlerle açıklanmasını reddeder. Bu tür açıklamalar, Saf Hukuk Teorisi'nin metodolojik yaklaşımına aykırıdır.

Cevap: C

107. H. L. A. Hart'ın geliştirdiği kural teorisine göre hukuk sistemi, iki temel kural türünden oluşur: birincil kurallar (primary rules) ve ikincil kurallar (secondary rules).

Birincil kurallar, bireylerin davranışlarını doğrudan düzenleyen kurallardır. Örneğin;

- Başkalarına zarar vermeme yükümlülüğü (A seçeneği),
- Genel davranış normları (B seçeneği),
- Ceza kuralları (C seçeneği),
- Mülkiyet ilişkilerini düzenleyen kurallar (D seçeneği)

bu kapsama girer. Bu kurallar, bireylerin ne yapması ya da yapmaması gerektiğini belirler.

Buna karşılık ikincil kurallar, birincil kuralların nasıl oluşacağını, nasıl değiştirileceğini ve nasıl uygulanacağını belirleyen kurallardır. Hart'a göre ikincil kurallar üçe ayrılır;

1. Tanıma kuralı (rule of recognition): Hangi normların hukuk kuralı sayılacağını belirler
2. Değiştirme kuralı (rule of change): Hukuk kurallarının nasıl değiştirileceğini düzenler
3. Yargılama kuralı (rule of adjudication): Uyuşmazlıkların nasıl çözüleceğini belirler

Soruda yer alan E seçeneği, yani "hukuk kurallarının nasıl tanınacağını belirleyen kurallar", doğrudan tanıma kuralını ifade eder ve bu da ikincil kuralların en temel örneğidir.

Diğer seçeneklerin tamamı birey davranışlarını düzenlediği için birincil kurallardır

Cevap: E

108. "Hukukun normatif geçerliliği" sorunu, bir hukuk kuralının neden bağlayıcı olduğu ve bireyler tarafından neden uyulması gerektiği sorusuna verilen cevabı ifade eder. Bu tartışma, hukuk felsefesinin en temel problemlerinden biridir ve farklı yaklaşımlar tarafından farklı şekillerde açıklanmıştır.

Normatif yaklaşım, hukukun geçerliliğini olguya (sosyoloji, güç, ekonomi) değil, norma dayandırır. Yani bir hukuk kuralının geçerliliği, başka bir üst norma dayanmasından kaynaklanır. Bu düşünce özellikle Hans Kelsen'in Saf Hukuk Teorisi'nde sis-

tematik şekilde ortaya konmuştur. Kelsen'e göre hukuk sistemi, alt normların üst normlara dayandığı hiyerarşik bir yapıdır. En üstte ise varsayımsal bir "Grundnorm" (temel norm) yer alır ve tüm sistemin geçerliliği buradan türetilir. Bu nedenle hukukun bağlayıcılığı, toplumsal alışkanlık, güç ilişkisi ya da ekonomik yapıdan değil, normatif bir temelden doğar.

Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

- A seçeneği sosyolojik bir açıklamadır (alışkanlık → normatif değil).
- B seçeneği güç temelli (realist/eleştirel yaklaşım) bir açıklamadır.
- C seçeneği ekonomik (Marksist) bir açıklamadır.
- E seçeneği subjektif ve bireyci bir yaklaşımdır.
- D seçeneği ise hukukun geçerliliğini üst normlara dayandırarak normatif açıklamayı doğru biçimde ifade eder

Cevap: D

109. Osmanlı lonca teşkilatı, klasik anlamda bir esnaf örgütü olmanın ötesinde, devletin ekonomik düzeni sağlama araçlarından biri olarak işlev görmüştür. Özellikle narh sistemi, kalite kontrolü ve üretim standartlarının belirlenmesi gibi alanlarda loncalar aktif rol oynamıştır. Bu yönüyle I. öncül doğrudur.

Loncaların tamamen özel hukuk tüzel kişileri olduğu yönündeki ifade ise hatalıdır. Çünkü loncalar, kadı ve muhtesip gibi kamu otoritelerinin denetimine tabidir. Bu nedenle II. öncül yanlıştır.

Loncaların üyeleri üzerinde disiplin yetkisi bulunması, mesleki kuralları belirlemesi ve uygulaması ise doğru bir tespittir. Bu yönüyle III. öncül de doğrudur.

Sonuç olarak doğru seçenek I ve III'tür.

Cevap: B

110. İslam öncesi Türk devletlerinde töre, sadece bir gelenekler bütünü değil; aynı zamanda devletin hukuki, siyasi ve toplumsal düzenini sağlayan temel normlar sistemidir. Töre; örf, adet, gelenek, ahlak kuralları ve hukuki düzenlemelerin birleşiminden oluşur ve yazılı olmamakla birlikte son derece bağlayıcıdır.

Bu bağlayıcılık yalnızca halk için değil, kağan (hükümdar) dahil olmak üzere devletin tüm organları için geçerlidir. Nitekim eski Türk devlet anlayışında kağanın yetkileri sınırsız değildir; kağan, töreye uygun hareket etmek zorundadır. Töreye aykırı davranan bir hükümdarın meşruiyeti tartışılır hâle gelir ve hatta görevden uzaklaştırılması dahi söz konusu olabilir. Bu durum, erken dönem Türk devletlerinde hukukun üstünlüğüne benzer bir anlayışın varlığını göstermektedir.

- B seçeneği: Töre, kağanın keyfi iradesiyle ortadan kaldırılamaz; aksine kağan töreye uymak zorundadır.
- C seçeneği: Töre yalnızca halkı değil, yöneticileri de bağlar.
- D seçeneği: Töre sadece askerî alanla sınırlı değildir; sosyal, siyasi ve hukuki tüm alanları kapsar.
- E seçeneği: Töre sözlü olabilir, ancak bu onun hukuki niteliğini ortadan kaldırmaz; aksine fiilen uygulanan bir hukuk sistemidir.

Sonuç olarak, törenin hem yönetenleri hem de yönetilenleri bağlayan ve devlet düzeninin temelini oluşturan bir normlar bütünü olması nedeniyle doğru cevap A seçeneğidir.

Cevap: A

111. Osmanlı kadısı yalnızca bir yargıç değildir; aynı zamanda yerel idarenin önemli bir temsilcisidir. Kadıların görevleri iki ana başlıkta incelenebilir: yargısal görevler ve idari görevler.

A, B, D ve E seçeneklerinde belirtilen faaliyetler doğrudan yargısal faaliyet kapsamına girer. Bunlar hâkimin klasik yargılama fonksiyonlarıdır.

Buna karşılık vakıfların denetlenmesi, piyasa düzeninin sağlanması, kamu hizmetlerinin yürütülmesi gibi faaliyetler kadının idari fonksiyonları arasına yer alır.

Cevap: C

112. Uluslararası hukukun kaynakları Uluslararası Adalet Divanı statüsünde tek tek sayılmış ve asli ve yardımcı kaynaklar olarak ikiye ayrılmıştır. Uluslararası hukukun yardımcı kaynakları uluslararası hukuka ilişkin uyuşmazlıklara dair mahkeme ve hakem kararları ile öğretidir (doktrin). Dolayısıyla, uluslararası hukuka ilişkin uyuşmazlıkların çözümleyen bir mahkeme olarak Uluslararası Adalet Divanı kararları, bir yardımcı kaynak niteliğindedir. Bu sebeple II nolu öncül doğrudur. Uluslararası Adalet Divanı kararları, bir yardımcı kaynak olarak sadece uluslararası hukuk uyuşmazlıklarının çözümünde yargı organlarınca doğrudan esas alınmazlar, başvuru olan asli kaynakların yorumlanmasında kullanılır. Yine UAD kararları, tüm devletler için değil sadece Divan önünde uyuşmazlığın tarafı olan devletler açısından bağlayıcıdır. I ve III nolu öncüller yanlıştır.

Cevap: B

113. BM üyeliği için öncelikle BM Güvenlik Konseyinin kararı gerekmektedir. BM Güvenlik Konseyi, 15 üyeden oluşmakta olup bunlardan 5 tanesi daimi üye 10 tanesi ise 2 yıllığına seçilen geçici üyelere oluşmaktadır. 5 daimi üye olan ABD, Rusya, Çin, İngiltere ve Fransa'nın Konseyde yapılan oylamalarda veto yetkisi bulunmaktadır. Buna göre, Konseyde alınmak istenen bir karar oylanırken, kararın alınabilmesi için kural olarak 15 üyeden 9'unun o yönde olumlu oy kullanması gerekir. Ancak bunun için veto yetkisine sahip olan daimi üyelere birinin veto yetkisini kullanmamış olması (ya olumlu oy kullanması ya da çekimser kalması) gerekir. Aksi hâlde Konsey karar alamaz. Bir devletin BM üyeliğine kabulü için öncelikle Güvenlik Konseyince üyelik için karar alınması gerekir. Bu karar alınırken daimi üyelerin veto hakkını kullanmaması gerekir. Daimi üyeler ABD, Rusya, Çin, İngiltere ve Fransa olduğuna göre bunlardan biri Filistin'in tam üyeliğini veto etmiş olabilir. Seçeneklerde ise daimi üyelere sadece ABD yer aldığından cevap ABD'dir.

Cevap: A

114. Münhasır Ekonomik Bölge (MEB) kavramı karasularının başlangıcından itibaren 200 deniz mili alan genişliğindeki canlı ve canlı olmayan kaynaklar üzerinde kıyı devletin bazı ekonomik haklar elde etmek amacıyla oluşturabileceği deniz yetki alanıdır. MEB olarak oluşturulan deniz kesiminin su altında ve üzerinde ekonomik hakların kullanılabilmesi için kıyı devletinin MEB ilan etmesi ve bunu BM'ye deklare etmesi gerekir.

Cevap: E

115. Olaydaki bilgilere göre taraflar arasındaki emanet sözleşmesi, S'nin Suriyeli olması nedeniyle yabancılık unsuru içermektedir. Ayrıca bilgilere göre söz konusu sözleşme MÖHUK m.24-29 arasındaki özel sözleşme türlerinin kapsamında giren bir sözleşme de değildir. Bu sebeple emanet sözleşmesinden doğan uyuşmazlığa sözleşmelere ilişkin genel kural olan MÖHUK m.24 uygulanacaktır. MÖHUK m.24 uyarınca öncelikle sözleşmeden doğan uyuşmazlıklara tarafların seçtikleri hukuk uygulanır. Olaydaki bilgilere göre taraflar arasında bir hukuk seçimi yapılmadığından, MÖHUK m.24/4 uyarınca davaya sözleşme ile en sıkı ilişkili hukuk uygulanacaktır. Bu hukuk, karakteristik edim borçlusunun, sözleşmenin kuruluşu sırasındaki mutad meskeni hukuku, ticarî veya meslekî faaliyetler gereği kurulan sözleşmelerde karakteristik edim borçlusunun işyeri, bulunmadığı takdirde yerleşim yeri hukuku, karakteristik edim borçlusunun birden çok işyeri varsa söz konusu sözleşmeyle en sıkı ilişkisi içinde bulunan işyeri hukuku olarak kabul edilir. Olaydaki bilgilere göre taraflar arasındaki emanet sözleşmesi ticari veya mesleki faaliyet gereği yapılan bir sözleşme niteliğinde değildir. Dolayısıyla, emanet sözleşmesiyle en sıkı ilişkili hukuk, karakteristik edim borçlusunun, sözleşmenin kuruluşu sırasındaki mutad meskeni hukukudur. Emanet sözleşmesinin karakteristik edimi, eşyayı emanet alık muhafaza eden tarafın edimidir. Dolayısıyla karakteristik edim ifa eden S olduğundan, karakteristik edim borçlusu da S'dir. Dolayısıyla, emanet sözleşmesinden doğan uyuşmazlığa S'nin mutad meskeni hukuku uygulanır.

Cevap: A

116. 6735 sayılı Uluslararası İş Gücü Kanunu'na göre, bir yabancı Türkiye'de çalışabilmesi için öncelikle Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından çalışma izni veya çalışma izni muafiyeti alması gerekir. Ancak Kanun, çalışma izninden önce belirli meslek veya işlerde çalışacak olan yabancılar için yabancıların hizmet sunacağı meslekler için gerekli nitelik ve uzmanlığa sahip olup olmadığının değerlendirilmesi amacıyla ÖN İZİN şartı getirmiştir. Ön izin alınmadan yabancıların çalışma izni başvurusu kabul edilemez. Kanuna göre;

(1) Sağlık hizmetleri için Sağlık Bakanlığından

(2) Eğitim hizmetleri için Millî Eğitim Bakanlığından

(3) Öğretim elemanları için Yüksek Öğretim Kurumundan

(4) AR-GE personeli için Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından ön izin alınması gerekir.

Buna göre Bay S Türkiye'de bir yüksek öğretim kurumunda çalışacağından Yükseköğretim Kurumundan ön izin alınması gerekir.

Cevap: D

117. 5901 sayılı TVK m.13 uyarınca millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâli bulunmamak şartıyla çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ile ana veya babalarına bağlı olarak Türk vatandaşlığını kaybedenlerden 3 yıllık süre içinde seçme hakkını kullanmayanlar Türkiye'de ikamet etme süresine bakılmaksızın, Türk vatandaşlığını Bakanlık kararıyla yeniden kazanabilirler.

TVK m.14 uyarınca Türk vatandaşlığı kaybettirilenler Cumhurbaşkanı kararıyla, seçme hakkını kullanılarak Türk vatandaşlığını kaybedenler Bakanlık kararıyla, millî güvenlik bakımından engel teşkil edecek bir hâlinin bulunmaması ve Türkiye'de üç yıl ikamet etmek şartıyla Türk vatandaşlığını yeniden kazanabilirler.

Cevap: E

118. Uluslararası sorumluluk hukukunun temel ilkesi, bir devletin uluslararası hukuktan doğan yükümlülüğünü ihlal etmesi hâlinde sorumluluğunun doğmasıdır. Bu ihlal kasıtlı olabileceği gibi ihmal sonucu da gerçekleşebilir. Önemli olan ihlalin varlığıdır.

A seçeneği yanlıştır çünkü iç hukuka uygunluk, uluslararası sorumluluğu ortadan kaldırmaz. C seçeneği eksiktir; sorumluluk yalnızca kasıtlı sınırlı değildir. D seçeneği yanlıştır çünkü sorumluluk barış zamanında da doğabilir. E seçeneği de yanlıştır; devlet bazı durumlarda bireylerin fiillerinden sorumlu tutulabilir (örneğin devlet organı gibi hareket eden kişiler).

Cevap: B

119. Devletin ekonomik yönetim işlevi, ekonomik sistemin istikrarını sağlamak, piyasa dengesini korumak ve makroekonomik hedeflere ulaşmak amacıyla yürütülen faaliyetleri kapsar. Bu kapsamda devlet; para politikası (faiz oranları, para arzı), maliye politikası (vergiler, kamu harcamaları) ve düzenleyici mekanizmalar aracılığıyla ekonomiye müdahale eder.

Seçenekleri tek tek inceleyecek olursak;

- A güvenlik işlevine,
- B eğitim hizmetine,
- C adalet/hukuk işlevine,
- E sosyal refah işlevine girer.

D seçeneğinde ise devletin enflasyonu kontrol etmek amacıyla ekonomik araçlar kullanması söz konusudur ki bu doğrudan ekonomik yönetim işlevinin tipik bir örneğidir.

Cevap: D

120. Non-refoulement ilkesi, uluslararası mülteci hukukunun en temel ilkelerinden biridir. Bu ilkeye göre bir kişi, hayatı, özgürlüğü veya fiziksel bütünlüğü ciddi tehlike altında olarsa o ülkeye geri gönderilemez. Bu ilke özellikle işkence yasağı ile sıkı şekilde bağlantılıdır ve birçok uluslararası sözleşmede yer alır.

Bu ilke, devletlerin sınır dışı yetkisini sınırlayan bir mekanizmadır. Devlet egemenliği mutlak değildir; insan hakları ile sınırlandırılmıştır.

Cevap: C

This image shows a full page of a document template. It consists of approximately 28 horizontal dotted lines spaced evenly down the page, providing a guide for handwriting practice or as a template for lined notes. The lines are light gray and extend across the entire width of the page. There is no text or other content on the page.

[illegible]